

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petít sor egyszer 20 fl,
minden következőnél 16 fillér.

Ryáltár petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda, Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, július 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Technikázás.
- A véderővíta első napja.
- Az aradi nőegylet követelése a várostól.
- Öngyilkos milliomos ifjú.
- A lakásközvetítő város
- Automobil szerencsétlenség Temešvárott.
- Leszámolás revolverrel.
- Lőcs Rezső tanácsnok és a gazdasági szék.
- Békésvármegye új főispánja.
- Khuen-Héderváry gróf Kecskemétre utazik.
- Tisztességes kereskedelem védelme.
- Új utcák a városligetben.
- A gáláns diplomata.

Az obstrukcióban.

Arad, július 13.

Az obstrukció, — így áll ez a parlamenti elméletek között, — nem lehet cél, hanem eszköz. Kivételes eszköz, amelyet akkor lehet csak használni, ha a kisebbség a nemzet egységes közvéleményét tudja maga mögött. Obstruálni, csak azért, hogy obstruáltassék, nem szabad; az obstrukció csak faltörő kos lehet valaminek az elérésére, vagy megakadályozására.

A magyar parlamentben megkezdődött az obstrukció. A „vitarendező” nem is szépítik, sőt mintha érdemszerzésnek, kirakatba valónak találnák, hogy igenis, obstruálnak. Erre vall az „alapos vitának” már a kezdete. A névszerinti szavazás, jegyzőkönyvolvasás a sérelemmé fölfújt rendreutasítások fölött órák beszédek, három órák mü-felháborodás; ez semmi szín alatt nem tekinthető komoly parlamenti tárgyalásnak: ez tiszta ob-

srukció, még pedig a technikai fajtából.

Kik obstruálnak? A Justh-pártiak mint született obstruktorok, a Kossuth-párt, az alkalmi obstruálók, a kik ma sohase tudják előre, hogy holnap obstruálni fognak és a néppárt, a melynek ugyan nem eleme az obstrukció, de mindenütt szívesen van jelen, a hol zavarokra, s esetleg a jövő kilátásaiban való osztozkodásról lehet szó. Lehet, hogy holnap már a nemzetiségiek is köztük lesznek, a kik a választójogra való tekintetben szívesen obstruálnának együtt, de a véderő-javaslatokat nem akarják támogatni, nehogy ez az ő féltékenyen őrzött lojalitásukat árnyba vonja.

Vegyük sorra, hogy legalább bevallottan, miért obstruál mindenik párt. A Justh-párt azért, mert a véderő-reformnál sorrendben előbbrevalónak találja a választójogot, ha tehát már most meg lenne az általános választójog, s nem esetleg egy év múlva, akkor nem lenne kifogása a véradó fokozása ellen. A Kossuth-párt azért társul az obstrukcióhoz, mert a véderő-javaslatokban nem talál elég nemzeti vívmányt. Több van ugyan benne, mint amennyit a koalíciós kormány négy esztendő működése alatt össze tudott kuporgatni; de ami a kormánypárti étvágnak sok volt, azt ugyanannak a gyomornak tulajdonosai az ellenzéki állapotban kevésnek tarthatják.

S hogy mint tud a néppárt maga saját obstrukciójának erkölcsi

okául felhozni? Kiváncsiak lennénk rá, ha egyáltalán kilátás lenne a válaszra. Bizonyosan az egyházpolitika revíziója miatt. Az egyházpolitika most egyáltalán nem aktuális, s nem is lehetne aktuálissá tenni. De ép a vásott fiuk tulajdonsága, hogy akkor kezdik újra a bögést, amikor a sirás okát mindenki elfelejtette.

Ilyen különböző segymástól mért-föld messze álló célokért küzdő pártok álltak össze az obstrukcióban. A célokban nem tudtak egyetérteni, a választójog kiterjesztése nem kellett a Kossuth-pártnak, amely miatt a nemzet elárulásával bélyegezte meg Justhékát, a néppártnak nem bocsátották meg, hogy a Justh-párt a kongregációkat megtámadta a parlamentben. De akármilyen ellentétek vannak a célokban, mindjárt egymásra találnak az obstrukcióban. Az embernek muszáj a szegény Heinét idézni, „selten hab't mihr ich verstanden, — selten auch verstand ich euch; — doch, als wir in Koth uns fanden, — da verstanden wir uns gleich!”

Obstrukció, amely a célokban nem egységes, még kevésbé hivatkozhatik egységes közvéleményre. Melyik az a közvélemény s melyiket akarja a közvélemény a sokféle cél közül? Ilyen közvélemény nincs is. Senki se lelkesedik a létszámemeléért, az új katonai terhekért. De a most fölvonuló küzdelmet mégse találhatja olyannak a közönség, hogy azzal rokonszenvezni tudna, hogy abban erkölcsi támogatást érdemlő, nagy törekvést fedez-

Az emberölő.

Írta: Herczegh Ferenc.

Ha Prutkay őrnagy, ez az emberbe oltott orrszarvu, valami idegen helyre ment, az emberek meghökkenve néztek össze. Hát ezt ki ütötte pofon?

A fekete ábrázatján valóban egy óriási tenyer nyoma piroslott, már vagy tizenöt esztendő óta. A pofont legalább is két-három löerővel mérhették az arcára, mert az állkapcsa ma is ferde volt tőle, a fél száját pedig félszeg mosolyvá torzította a rosszul beforrt seb.

Az óriási pofon nyomás egy elintézetlen ügy emlékeként viselte az őrnagy; az ügy közte és egy öles barna medve közt folyt le, valamelyik erdélyi havason. A medve különben nyugodt lelkiismerettel gondolhatott vissza az összekocanásra, melyet nem ő kezdett és melyet a maga részéről tisztességgel fejezett be. Még a miatt sem kellett restelkednie, hogy Prutkay arcát egész életére elrutította, mert az őrnagy, szavahibető tanuk vallomása szerint, már azelőtt is förtelmes képű férfiú volt. Förtelmes volt a lelke is a házsártos, erőszakos embernek.

A nagyfokú népszerűtlenség, mely az őrnagy ur személyét övezte, az Alpáry-párbajjal vette kezdetét. Azóta bizalmas körben csak úgy nevezték: az a vén gazember!

Az őrnagy, aki egyébiránt is kóbor természetű ember volt, s botrányos párbaj óta ideje javarésztét külföldön töltötte. Nem mintha terhére lett volna neki honfitársai gyűlölete, hanem — mint mondani szokta — utálta a pesti pletykákat.

A szegény Alpáry pedig két esztendő óta alszik az ibolyától illatos családi kriptában.

Huszonnyolc esztendő volt, mikor a vén gazember golyója leterítette, mint a hajtsára került nyulat. A sarkóve márványból faragott, szelid géniust ábrázol, aki mélabusan nézi a kettétört lantot... Mert a megboldogult, bár nagy vagon örököse volt, nem ölte idejét vadászaton és kártyaasztalnál, hanem könyveinek és a zenének szentelte életét. Epedő, mélabus dalait, melyek a miszticizmus iránt fogékony lélekből fakadtak, ajkára vette a nép és az országban ma is szólnak még Alpáry dalai. És ennek az életnek, mely nyugodt, melankolikus és mély volt, mint az erdei patak folyása, ennek a harmonikus életnek egy öles diszakkord vetett véget, egy párbajpisztoly csattanása. A pisztoly Prutkay őrnagy kezében füstlött.

A házsártos öreg, mikor megtudta, hogy ellenfele beleit szétépte a golyó, közömbös arccal ment ki a vasútra, mintha egy kártya szivét lötte volna ki a céltáblán. Megint elutazott valahová, aki tudni akarta, hogy hová, annak azt mondták: Valahová a pokolba...

Az emberek kutatták a párbaj okát. Az előzményekből nem lehetett kiokosodni. Anynyit tudtak csak, hogy az őrnagy, miután évek óta idegen földön kóborolt, krokodilusokra vagy vizilovakra vadászva, megint hazajött Budapestre és első este elment az operaházba. Ott összetalálkozott Alpáryval. A fiatal ember jókedvűen kezet nyújtott neki.

— Jó estét, kedves bátyám! Hát megjöttél?

Az öreget megint a csusz bánthatta, mert az arca elsárgult az epétől, a két gonosz kis rinócerosz-szeme pedig villogott, mint a tör hegye. Köhögött, krárogott, zsebre tette a két kezét, majd odafordult a színházi szolgálhoz.

— Hallja — izé — mondja meg ennek a fiatal rüpkének, hogy ne tartsa a tenyerét az orrom alá!

Pedig egy vármegyéből való urak voltak és a két család rokonságot is tartott egymással.

Ennyi volt az egész: semmi! A csuzos vén fenevad egy pillanat alatt ösztönszerűen meggyűlölte Alpáryt, miként a varangy gyűlöli a szentjánosbogarat.

Az ősz anya aztán zokogva borulhatott a fia ravatalára, miközben a cigány még egyszer, utoljára, elhuzta Alpáry bus, halálos sejtelmekkel telt nótáját. Prutkay akkor már gyapotsipkával a fején és vastag szivarral a szájában ült a génuai gyorsvonaton és érdeklődve tudakolta egy olasz utitársától a vidék részleteit.

hetne föl. Nem: semmi egyéb az, mint obstrukció-alkalom, amelyet sietnek kihasználni azok, akik a kormányzásra gyöngék és rosszak voltak, a komoly ellenzéki kritikához léhák és kis tudásuak, — de obstruálni, azt tudnak!

Technikázás.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, július 13.

A képviselőház ma, nyílt obstrukció jegyében megkezdte a véderő fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A mai ülésen talán még többen voltak jelen, mint a tegnapi s az ellenzék kedve, főként az ülés első felében ma is igen harcias volt.

Az ellenzéki pártok a mai ülés első felében obstrukciós házszabályvitát rendeztek úgy, hogy csak délfele lehetett megkezdeni a katonai javaslatok tárgyalását. A Justh-párt azt vitatta, hogy Berzeviczy elnök tegnap házszabályellenesen járt el, mikor Hock Jánost rendreutasította azért, mert a kormányról azt mondta, hogy nem bánja, ha inog is az Alföld, csak az ő székei ne inogjanak. Az erről támasztott vitában részt vett mindhárom ellenzéki párt, sőt Návay Lajos alelnök is, aki egy már készen tartott naplóból azt bizonyította, hogy Justh Gyula elnök korábban hasonló szigorral járt el. A Justh-párt türelmetlenül hallgatta a Justh-féle precedenseket s lármásan kiáltozott:

— Justh Gyula a nemzetiségekkel bánt úgy! Miért nem tiltakozott ön akkor ellene? Sugó!

A munkapárt helyeslő zugással és élénk derűvel fogadta a precedenseket.

Féltizenkettő volt már, mikor a Ház áttérhetett a napirendre: a katonai javaslat tárgyalására.

— Áhá, itt van már! Itt van a mumus. El is megy, a hogy jött, — kiáltozták a baloldalon.

Solymossy Ödön báró előadót, a mikor az emelvényen megjelent, az ellenzék gunyos hoch! kiáltással fogadta. Az előadó terjedel-

mes beszédet mondott, melyet a jobboldal megéljenzett. A beszédet az ellenzék folytonos zajos közbeszólásokkal szakította meg. Solymossy Ödön báró beszédében egyszer ezt a kifejezést használta: A hadsereg fejlesztése, leider, eddig nem történhetett meg. E miatt a német kifejezés miatt a függetlenségek hoch!-t kiáltottak Solymossyra a folyosón is.

Az előadó beszéde után Benedek János azt kívánta, hogy szószerint olvassák föl azokat a kérvényeket, a melyek a katonai kérdésben a törvényhatóságoktól érkeztek a képviselőházhoz. Mivel e kérvények nem voltak kéznél, a holnapi ülésben fogják fölolvadni, a mi hosszadalmas fölolvast jelent.

Aztán a Kossuth-párt vezérszónoka, Tóth János volt államtitkár mondott a véderő-javaslat ellen igen tartalmas és higgadt beszédet, a melyet az egész Ház nagy figyelemmel hallgatott. Tóth János másfél órai beszéde negyedháromig tartott, utána mindkét függetlenségi párt élénken ünnepelte a volt államtitkárt. A beszédközben csak néhány munkapárti képviselő távozott a tereméből: Szmracsányi György utánuk kiáltott:

— Szöknek a rabok!

Az ellenzék az obstrukciót úgy szervezte, hogy egy-egy ülésen többnyire csak egy szónok fog beszélni, az ülés többi részét technikai obstrukcióval töltik el. Szombaton egyáltalán nem lesz tárgyalás, hanem csak folytonos szavazás. Minden szombaton így lesz.

Az ellenzéki pártok erősen bíznak az obstrukciós vállalkozás sikerében. A kormány és a munkapárt nyugodtan szemléli az ellenzék erőfeszítését.

A montenegrói szerződés. Budapestről jelentik: A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután Lukács és Serényi miniszterek jelenlétében Beóthy László elnöklele alatt tartott ülésén elfogadta a Montenegroval 1911. évi január 24-én kötött kereskedelmi szerződés és az ahhoz tartozó nyilatkozatok becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

A véderővita első napja.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, július 13.

A képviselőház ma megkezdte a véderő-javaslat tárgyalását; ezt megelőzően azonban a Justh-párt másfél óra hosszáig tartó házszabályvitát rendezett, csak azért, hogy ezzel is rövidítse a véderő-javaslat tárgyalására szánt időt. A véderő-vitában Solymossy Ödön báró előadó és a Kossuth-párt szónoka, Tóth János vett ma részt.

A Ház mai ülését negyedtizenegy órakor nyitotta meg Berzeviczy Albert elnök. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után napirendelőtti vita indult meg.

Időpocséklás.

Lovászy Márton a házszabályhoz kért szót. A tegnapi ülésben az elnök Hock Jánost, aki azt mondta, hogy a miniszterelnök nem bánja, ha Kecskemét és az Alföld romeg, csak a miniszterelnöki szék meg ne inogjon, rendreutasította.

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Csak-hogy nem ilyen szeliden mondta am!

Lovászy Márton: Hock csak politikai meggyőződését fejezte ki, mikor azt mondta, hogy a kormány az ország érdekeivel nem törődik. Alig volt még kormány, amelyről ezt nem mondták volna.

Rakovszky István: Igaz! Ugy van!

Lovászy Márton: Az egész függetlenségi párt osztja Hock véleményét. Nem lehet a kritikának utját szegni azzal, hogy a kemény kritikát az elnök egyszerűen inszinuációnak nyilvánítja és rendreutasítja a szónokot. Kéri, jelentse ki az elnök, hogy a rendreutasítás helytelen volt és hogy a jövőben ezt nem fogja tenni.

Elnök: Kijelenti, hogy mindig kész a tévedés beismerni, de a jelen esetben nem hiszi, hogy tévedett volna. Az elnöknek rendreutasítást kell alkalmazni a sértésekért, hogy pedig mi a sértés, azt az elnök állapítja meg. Hock azt mondta, hogy a kormány az ország veszedelme iránt közömbös, ennek súlyosabb sértést a kormányval szemben nem lehet elkövetni. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Kijelenti különben, hogy a szabad parlamentaris kritikát soha sem fogja korlátozni.

Szmracsányi György idézi a házszabályoknak ide vonatkozó szakaszát, amely szerint az elnök diszkrecionális joga a szónok rendreutasítása, ha az durva sértést használ. Konstatálni kívánja, hogy az elnöki kijelentést csak az nem kritizálna, akire vonatkozik. Az elnök szerint Hock János tegnapi kijelentése kiméltelen volt,

Prutkay nevének pusztá említése is elég volt arra, hogy idehaza egész sereg ember szívét keserű haraggal töltse el. Gyilkosság volt, a mit Alpáryn elkövetett, közönséges gyilkosság. A csalhatatlan biztonság, melylyel a vén spadassin a fegyvert kezelte, módot nyújtott neki, hogy förtelmes lelke vadállati ösztöneinek a lovagiasság szabályai szerint tegyen eleget.

Legjobban és legszivósabban gyűlölte a vén gazembert Pongrácné.

A híres szép asszony nevét valaha sokat emlegették az Alpárynéval együtt. A fővárosi pletyka közönséges szerelmi viszonyról beszélt — és e csökönyös következetességgel föllépő hirt számos apró bizonyítékkal erősítették — a valóságban azonban csak valami érdekes barátságféle fűzte Alpáryt Pongrácnéhoz. Néha összehatalálkoztak, ilyenkor elmés szofizmákban variálták a szerelem örök témáját, a szép asszony, saját hideg temperamentumának tudatában és barátja tiszteletteljes tartózkodásának láttára, megvető mosolylyal válaszolt a világ rágalmaira.

— Engem nem bánt, önt se bántsa, mondta Alpáryhoz akárhányszor.

A hívős barátságba csak akkor vegyült a szenvedély egy akkordja, mikor Alpáry már halálos ágyán feküdt. Az asszony felzokogott fájdalmas rémületében, aztán egyszerre úgy érezte, hogy nagyon szerette barátját. Mikor pedig a halál megváltotta a boldogtalant szenvedésaitől, az asszony megsiratta, mint elvesztett boldogságát. Érezte, hogy nem fog többet szeretni és volt egy

pillanat, mikor átkozta kicsinyes okosságát, melylyel legyőzte és eltagadta szerelmét. Az öreg Prutkayt pedig — oh, hogy gyűlölte. Mint egy fekete, formátlan szörnyeteget, egy hideg, ocsmány hüllőt, mely meg-megjelent lázas álmaiban, rászegelte zöld szemét és halálos félelemmel töltötte el.

A nyáron történt, hogy a véletlen összehozta megint ezt a két halálos ellenséget. Pongrácné egyik tengeri fürdőben időzött és egy nap egy gyanus alakot látott a parton sétálók közt. Másnap megint összehatalálkoztak és az asszony rettenetes sebforradásáról most már megismerte Prutkay őrnagyot. Elsápadt a félelemtől és az undottól. Soha sem gondolta, hogy valaha még szemtől szembe fogja látni a vén gazembert. Az őrnagy megemelte sapkáját.

Ezután gyakrabban látta az öregot, aki egész nap a parton lézengett. Hol a rakodó bárkák körül házartoskodott, hol a gyerekekre ügyelő cselédekkel gorombáskodott. Szokása szerint mindenkivel törődött és mindenbe beleártotta magát. Ha az utcán két kutya verekedett, közéjük ment és a botjával szétválasztotta őket.

Pongrácné egyszer alkonyatkor a tengerbe kinyúló keskeny molón sétált. Mire visszafordult, szembe találta magát az őrnaggyal. Jobbra-balra a tenger — most már nem térhetett ki előle . . .

A félelemtől és haragtól elhalványodva nézte az emberöltöt.

— Mit akar tőlem?
— Semmi különösöt. Csak szeretném tudni, miért nem fogadja köszöntésemet?

— Miért?
Most már nem félt az öregtől. A szemé szikrázott az őszinte, mélyeséges gyűlölettel. Összeharapott fogakkal suttozta:

— Gyilkos!
Az öreg kurtán elnevette magát.
— Ej, — hát azért? Ez furcsa!

Majd hozzátette:
— Pesten egyszer azt beszéltek, hogy az az ur önnek kedvese volt...
— Hazugság! Hazugság! — kiáltotta Pongrácné lángoló naraggal.

— Tudom, hogy hazugság, — mondta az öreg nyugodtan. — Annak az urnak nem volt vére, csak hiúsága. Talán nem is akarta, hogy ön a kedvese legyen, megelégedett azzal, hogy a világ önt annak tartja.

— Még rágalmazza a boldogtalant?
Az őrnagy elgondolkozva nezte a tengert, majd odafordult az asszonyhoz.

— Soha sem beszéltem eről — de önnek elmondom, miért öltem meg azt az urat, mert nem akarom, hogy megsirassa. Ugy esett, hogy Fiuméből hazajöttem . . . Még az nap este elmentem az operába . . . Előtem az első sorban, ott ült az az ur, virággal a kabátján és messzelátóval kezében, ön pedig ott ült a páholyában egy társalkodónó formájú asszonysággal . . . Ön a szinpadot nézte, az az ur pedig önt nézte . . . Az első felvonás vége

a házszabályok azonban a kiméletlen kritikát nem tiltják.

Győrffy Gyula elismeri, hogy Berzeviczy lojálisan kezeli a házszabályokat, de ebben az esetben nem volt elég korrek az eljárása. Ha a tegnapi ülésen Hock János kiméletlenül támadta a miniszterelnököt, arra az kényszerítette, hogy a kormány napokig télenül nézte a kecskeméti szomorú katasztrófát.

Polónyi Dezső a házszabályokhoz kér szót.

Felkiáltások jobbfelől: Elég volt már!

Polónyi Dezső felolvassa Hock tegnapi beszédének ama passzusát, amely miatt rendreutasításban részesült. Szólv ebben semmi sértőt nem talál. (Felkiáltások jobbfelől: Izlés!) Kéri az elnököt, nyilatkozzék újra.

Csermák Ernő aggályosnak tartja, hogy az ellenzék ilyen nagy harc előtt a házszabályoknak meg nem felelő alkalmazásával korlátozzák.

Hock János a házszabályok címén felszólal, hogy magyarázza tegnapi kijelentését. Elismeri, hogy kritikája szigorú volt. Nem esodálja, hogyha a munkapárt, amely bizalommal van a kormány iránt. (Felkiáltások balról: Há-lával!) nem bírálta ezt ilyen szigorúan. Szólv is szívesebben ilne huszonöt éves politikai pályája után valahol a miniszterelnök mögött, de nem mindenki tudja meggyőződését oly könnyen elfojtani, mint némelyek.

Elnök reflektál az elhangzottakra. Minde-nekelőtt kijelenti, hogy a rendreutasítást vita tárgyává az a képviselő, aki abban részesült nem teheti. Ragaszkodik a mult ülésen és ma tett kijelentéséhez.

Justh Gyula: E házban senki sem akarja a házszabályok 222. szakaszának rendelkezéseit perhorreszkálni. Itt a házszabályok helyes alkalmazása címén szólaltak föl a képviselők, ehhez mindenkinek joga van s ezt a jogát a jövőre nézve is fenntartja.

Elnök: Hivatkozik egy precedensre abból az időből, mikor Justh Gyula volt a Ház elnöke. Akkor *Maniut* szemben kijelentette, hogy az elnöki enunciaciót vita tárgyává tenni nem lehet.

Justh Gyula: Ismételtén kijelenti, hogy a házszabályok 222. szakaszának intézkedését vita tárgyává tenni eszköz ágában sincs. De a házszabályok helyes alkalmazását mindig meglehet vitatni. Az én szememre — mondotta — semmi inkonzekvenciát nem lehet vetni. Ha inkonzekvens akartam volna lenni, akkor önök most nem ülnének ott a jobboldalon.

Justh János: Náway menjen szelni!

Justh Gyula: Jogainkat megcsorbítani semmi körülmények között nem engedjük. (Elnök eljenzés a baloldalon.)

Náway Lajos: Röviden akar nyilatkozni, csupán azért, mert Justh Gyula hivatkozott rá. Justh Gyula helyesen fejtette ki a kérdést, mert a házszabályok helyes alkalmazása címén vita tárgyává lehet tenni az elnöki enunciaciót. E tekintetben helyes, ha az elnöki kijelentés a *legszigorubb ellenőrzés alatt áll*. Ha az elnök nem jól alkalmazza a házszabályokat *felvetetik vele szemben a bizalmi kérdést*. Pártoskodást az elnöki székben el sem tud képzelni. (Nagy zaj.)

Barabás Béla: Perczel!

Eitner Zsigmond: De a zsebkendőt igen?

Náway Lajos: Ismerteti annak az 1906-iki ülésnek a történetét, amelyre Berzeviczy elnök hivatkozott. Azon az ülésen, amikor *Maniut* a vitatkozástól az elnök eltiltotta, Rakovszky István is tett megjegyzéseket. A világ minden parlamentjében a precedensekre szokás hivatkozni. Kijelenti, hogy a házszabályok akkori alkalmazását ma is helyesnek tartja.

Rakovszky István: Határozottan emlékszik rá, hogy a kérdéses precedens körül akkor Justh Gyulával szemben ellentétes fölfogása volt. Az idézett esetben egy elnöki enunciació történt, amely azt bizonyítja, hogy az elnök — ha az elnöki székben ül — ugyanolyan hatáskörrel bír, mint az elnök. Akkor, a *Mani* esetében felszólt Pop Csicsó és úgy hiszi, Lengyel Zoltán is.

Kelemen Samu: Az biztosan felszólt!

Rakovszky István: *Maniut* az elnök megvonta a szót, de a házszabályokat szóló úgy értelmezi, hogy csak a rendreutasított képviselőnek nem szabad az elnöki enunciaciót vita tárgyává tenni. Kérde az elnököt, ha ez nem így volna, akkor hogy értelmezi a házszabályok 222-ik és 215-ik szakaszait.

Szűllő Géza arra figyelmeztet, hogy a 215. szakasz c) pontja általános rendelkezés, a 222. szakasz pedig kivétel. (Zaj.)

Szentiványi Árpád ajánlja, hogy hagyják abba a házszabályvitát és térjenek a napi-rendre.

Bakonyi Samu: Polemizál Náway Lajossal s azt bizonyítja, hogy a házszabályok alkalmazásának kérdését nem szabad és nem lehet összekeverni az elnök iránti bizalom kérdésével.

Elnök rövid válasza után *Benedek János* kért szót és a házszabályokhoz, az elnök azonban azzal vágta utját a vita folytatásának, hogy a szót átadta a véderő bizottság elnökének, Solymossy Ödön bárónak. (Nagy zaj a baloldalon.)

— Nem baj, majd beszélek az előadó után! — mondta a baloldal helyeslése közben *Benedek János*.

— Jó estét, nagyságos asszonyom. Nem ismer reám?

Az asszony nem tudott mindjárt válaszolni. Csak nagy sokára suttozta:

felé ön fölemelkedett helyéről, magára vette a bundáját, mosolyogva bolintott amaz ur felé és eltűnt a páholyából. Az az ur egy percig várt, aztán fogta a kalapját és felvonás közben, nesztelen léptekkel ugyan, de jókora föltünést keltve, szintén eltűnt a színházból. Az emberek mosolyogtak, néhányan az üres páholy felé néztek és én magam is azt gondoltam magamban: No, ezek ugyan értik egy mást!

(Pongráczné arca lassankint elpirult a gal-lérjáig, az öreg pedig nyugodtan folytatta.)

— Az első felvonás elmúlt, a második felvonás is vége felé közeledett, mikor az az ur egyszerre megint megjelent a színházban. Nesztelen léptekkel jött, most is jókora feltünést keltve. Mikor megint elfoglalta a helyét, egyik mellette ülő barátja odaszólt neki:

— Haza kísérted a szép Pongrácznét?

— Haza kísértem. Tudod — visszajöttem megint, hogy feltűnő ne legyen...

— Ah, értem...

A két fiatal ur diszkrétül mosolygott össze. Én ekkor ezt gondoltam: Ez az ur majdon-keppen rüpök.

(A szép asszony arca ekkor már lángvörös volt.)

— A második felvonás után, folytatta az öreg, fölmentem a buffetbe, hogy megigyam

egy pohár cognacot ... A guta majd megütött, mikor ott láttam önt, nagyságos asszonyom, néhány barátja társaságában a vörös kereveten ülve ... Valami szenzációs új ruhamintáról folyt a szó ... Mondom: a guta majd megütött, mert hiszen az az ur azt mondta, hogy haza kísérted önt. Emlékezhettek, hogy megszólítottam önt. Ön nevetve mondta, hogy már az első felvonás alatt haza akart menni, de a lépésén összetalálkozott a barátjával és azóta egyre itt ülnek és pletykálnak ruhákról és más egyébről. A barátja is reahagyták, hogy úgy volt, később a cukrászasszony is, a kit bizalmasan kivallattam ... Az az ur nem is beszélt önnek az este ... Az az ur nem volt a kedvese önnek, talán nem is vágyott azzá lenni, ő csak azt akarta, hogy a színházi bérlők annak tartsák ...

Nincs tovább, nagyságos asszonyom. Viszszamentem a nézőtérre, hogy meghallgassam a harmadik felvonást is, — az az ur ekkor megismert, felém sietett és mosolyogva odanyujtotta a felérkeztetett kezét. Persze, hogy dühbe jöttem és pokrócgoromba voltam ... Ennyi az egész.

Az öreg elhallgatott.

Később, mialatt az asszony esőkönnyösen nézte a tengert, az öreg egyszerre összecsapta a két bokáját és kurtán mondta: Alászolgájal!

Elment, magára hagyva az asszonyt, a ki még egyre gondolkozva nézte a partnak vágatát tajtékos taraju hullámsort.

A véderőjavaslat.

Solymossy Ödön báró, a véderő bizottság előadója megjelenik az előadói emelvényen.

Felkiáltások a baloldalon: Hoch, Hoch, Hoch!

Solymossy Ödön báró ismerteti a véderőjavaslatot. A véderőreformra szükség van, mert az ország védelmi érdeke követeli.

Eitner Zsigmond: Hol az ellenség?

Solymossy Ödön báró a háboru veszélyeiről és költségeiről beszél. A világtörténelem különböző nagy csatái eléggé indokolják, hogy véderőnk reformáltassék. (Nagy zaj a baloldalon.)

Kelemen Béla: Előbb a progresszív adórendszert kell megcsinálni!

Győrffy Gyula: Nem lehet az országot tönkretenni a katonaság miatt!

Solymossy Ödön báró: A hadsereg kiadásai nem improduktívek s ipar és mezőgazdasági téren sok visszatérül a kiadásokból. Fontos kérdés az is, hogy ifjuságunk katonai nevelésben részesüljön.

Hock János: Szép nevelés a kaszányai nevelés!

Batthyányi Pál gróf: Osztrák szellemű nevelésre nincsen szükségünk!

Solymossy Ödön báró: A hadsereget saját szempontjából kell fejlesztenünk. Csoportosította ezután a véderőreform főbb intézkedéseit és kiemelte a két éves szolgálat előnyeit és a lovasságnál a három éves szolgálat szükségességét. Az önkéntesi intézmény terén sok hasznos újítást tartalmaz a javaslat; általános elvül mondták ki az állami költségén való szolgálatot. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után Náway Lajos foglalta el az elnöki széket.

Benedek János a házszabályokhoz szólva, helyteleníti, hogy a véderőreformmal kapcsolatos kérvények sorsáról az előadó nem emlékezett meg. Sok város és vármegye törvényhatósága intézett kérvényt a Házhoz a véderőreform miatt, kéri hogy e kérvényeket egész terjedelmükben olvassák föl. A házszabályoknak idevonatkozólag van rendelkezése, ennek betartását kéri.

Elnök: Hozzájárul *Benedek* előterjesztéséhez, és elrendeli egy kérvény felolvasását.

Benedek János: Kérem, nem egy kérvényről van szó, hanem többről. Ha nincs mindgyik kéznél, akkor nem bánja, ha holnapra halasztják felolvasásukat.

Felkiáltások balról: Holnap! Holnap!

Elnök kijelenti, hogy a kérvényeket a holnapi ülésben fogják felolvasni.

(A Kossuth-párt szónoka.)

Tóth János a függetlenségi Kossuth-párt nevében szólal föl. Hangsúlyozni kívánja, hogy a véderőjavaslat ellentétben áll a nemzet hagyományával és anyagi helyzetével. Igaza volt az előadónak abban, hogy egy nagy ügy tárgyalása kezdődött meg ma, de nem volt jogosult a lelkesedése, amelylyel a javaslatot elfogadásra ajánlotta, mert ilyen lelkesedés csak nemzeti ügynek jár ki, az a javaslat pedig nem az. Az állami életnek hiú kifejezője az állam védereje. Ez a reform illusztrálja a leghivebben azt, hogy állami létünk milyen kevés respektálásban részesül. A magyar haderő történelmi tradíciója elvitázhatatlan. Visszapillantást vet évszázados törvényeinkre, amelyek a magyar hadsereg szervezéséről s ezzel kapcsolatosan a nemzet jogairól intézkednek. Mária Terézia uralkodásának első korszakában is a vezényleti és belserveszeti jog a nemzetet illette: 1807-ben kimondta az országgyűlés, hogy a katonaság német nyelve a királyi jogokhoz nem tartozik. Ugyanekkor törvény mondta ki, hogy a király a magyar ezredekben olyan törzstiszteket fog alkalmazni, a kik a magyar nyelvet bírják.

Hock János: Hova esztunk!

Tóth János: Törvény van ebből az időből arról is, hogy a katonák magyar nyelven oktatódók. És itt meg kell emlékeznie a Ludovika Akadémiáról, amelynek első alapítási kísérlete alkal-mával az országgyűlés kimondotta, hogy ott csak magyarul lehet tanítani s ennek ellenőrzésére az országgyűlés bizottságot küld ki. Az akkori uralkodó ebbe nem egyezett bele. Később, amikor az akadémia szervezése újból felmerült, az országgyűlés megismételte határozatát. A kor jellemzősére felhozza, hogy a Ludovika Akadémiában, hogy és milyen nyelven tanítják a magyar köz-jogot és kérdezi, vajjon nemzeti szellemben nevelik-e az ifjakat. Rámutat arra, hogy a nemzet min-

denkor fentartotta hadügyének önállóságát. Minden időben láthattuk a nemzet ellenállását a centralistikus törekvésekkel szemben. Közjogi értelemben a magyar haderő mindig önálló volt. Lényeges különbség van a közös hadsereg és az egész hadsereg kiegészítését képező magyar hadsereg között. Az 1867. évi XII. törvények világosan kimondja, hogy Magyarország a kölcsönös védelmet a magyar hadsereggel tartozik teljesíteni. Ezt nem lehet félremagyarázni. Kiténik tehát ebből világosan, hogy meg kell alkotni ennek a külön magyar hadseregnek a kereteit. A véderő-reform azért van most előttünk, mert a kormány meghajolt a felség akarata előtt.

Khuen Héderváry Károly gróf: Nem tudok róla!

Justh Gyula: Az előadó pedig azt mondta!

Tóth János: Seholy, egyetlen államban sem érvényesül a véderőben más nyelv, mint a nemzet nyelve. Csak mi, szuverén magyar nemzet, türjük egy idegen nyelv használatát a hadseregben. Ez az igazság.

Khuen Héderváry Károly gróf: Különböző az igazság!

Justh Gyula: Csak egyféle igazságot ismerünk!

Eitner Zsigmond: Bécsi és horvát parancs!

Tóth János: Az utolsó tíz évben a létszám-emelés volt a magyar politikai élet ütközéspontja és a tiszta választások alkalmával a nemzet kifejezte abbéli akaratát, hogy alkotmányos jogainak kielégítése nélkül a hadsereg létszámát fel nem emeli. A kormánynak az 1910-iki választáson nem volt katonai programja, senki a munkapárti jelöltek közül nem mondta, hogy a létszámot fel akarják emelni. (Zajos ellentmondások a jobboldalon.) Bizonyítéka van arról, hogy a választási küzdelemben egyetlen kormánypárti beszédben sem volt szó a katonai kérdésekről, legkevésbé pedig a létszámemelésről.

Pongrácz János gróf: En is megmondtam!

Gromon Dezső: En is!

Tóth János: Ez a képviselőház nem illetékes a katonai kérdésekben való döntésre.

Ercsey Péter közbekiállt.

Eitner Zsigmond: Ne lármázzon!

Ercsey Péter: De igenis lármázni fogok! (Nagy derültség.)

Tóth János: A nagy anyagi terhek gyengíteni fogják a nemzetet és még jobban kiszolgáltatják a bécsi akaratnak. (Helyeslés) Centrális politika minden téren, ez most a jelszó, a törekvés. Az ujoncemegtagadási jogot lehetetlenné teszi a javaslatnak az az intézkedése, hogy a király felségjogánál fogva bármikor behívhattja a póttartalékosokat.

Pártja nevében nem fogadja el a javaslatot, mert az államiségünk megtámadása, nemzeti vágyainknak és akaratunknak megalkázása. A javaslat az ország közgazdasági romlására is vezetne.

Elnök ezután megállapítja a holnap ülése napirendjét és ezzel az ülés félháromkor véget ért.

TANÜGY.

(—) **Ünnepelt igazgató.** *Kőrösbökény* lakosága meleg ünnepeltetésben részesítette *Poppérné Reicher Irmát*, az állami népiskola igazgatótanitónéját, működésének huszonötödik évfordulója alkalmával. Az állami iskola gondnoksága diszközgyűlést tartott, melyen *Fekete József dr. Némethy János igazgató és Kiurszky Iván jegyző* köszöntötték fel az ünnepeltet. Tanítványai nevében *Klein Bözsike és Friedmann Ilus* köszöntőbeszéd kíséretében emléktárgyat nyújtottak át szeretett tanitónőjüknek. A jubileum alkalmával sokan, köztük *Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő is*, táviratilag fejezték ki jókívánásaikat.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetései osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

Lőcs Rezső tanácsnok és a gazdasági szék.

— Az interpelláló bizottság. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Nem a legjobb egyetértésbe él Arad város törvényhatóságának egyik bizottsága az elnökével. A gazdasági székben már hosszabb idő óta észlelhetők a feszültség szimptomái. A bizottság, mely maga sines tisztában a hatáskörével és a jogaival több ízben hozta olyan kellemetlen helyzetbe *Lőcs Rezső* elnöklő tanácsnokot, hogy az végre is kénytelen volt hangsúlyozottan kijelenteni: nem nézheti tovább egykedvűen a bizottság apró-cseprő gáncsoskodását, melyek oly módon nyilvánulnak meg, mintha a város tisztviselőivel szemben nem viseltetnék a gazdasági szék az együttműködéshez feltétlenül megkívánható bizalommal.

A legutóbbi ülésen is több kifogástalan ítélet hangzott el bizottsági tagok részéről oly intézkedések ellen, melyek szükséges és indokolt voltát mindenkinek be kell látnia.

A várba vezető fahíd lebontását, hosszú kísérletezés után végre a város házilag lett kénytelen végeztetni. A pályázó vállalkozók lehetetlen és megfizethetetlen árakat kértek. Az államvasutak üzletvezetősége segített a városon és kölcsönadta a maga hidépítő ácsjait és szerszámait. A gazdasági szék legutolsó ülésén kifogásolta egyik-másik tag, hogy a munkát nyáron is végeztetik, amikor drága a napszám és a munkaerő. Történt ez olyan modorban és tónusban, mintha a gazdasági tanácsos egyetlen életcélja az lenne, hogy a város pénzét elpazarolja és ezért bíróságot kellene felette ülni. A tény az, hogy a hídlebontást nem lehet megszakítani, mert a Máv. a maga ácsjait elviszi más munkára és kérdéses, hogy mikor adhatja őket ismét kölcsön.

Még ez az interpelláció alakjába burkolt támadás el sem volt jóformán intézve, már süvített a másik lövedék.

Az iránt interpellált az egyik bizottsági tag, miért türi a város, hogy egyik bérlője becsapja. Egy szegény embernek a város öt hold földet adott bérletbe a Maros mellett fűzfa termesztés céljaira azzal a kikötéssel, hogy négy holdat tartozik fűzfával beültetni. A kérdést intéző bizottsági tag egész határozottsággal azt állította, hogy a bérlő csak egy holdat ültetett be.

Az elnöklő tanácsos *Tenclinger Károly* városgazda jelentését mutatta be, mely szerint a bérlő szerződéses kötelezettségének eleget tett.

Az interpelláció ennek nem adott hitelt.

Lőcs tanácsnok, aki a parlamentáris tanácskozási modort soha egy pillanatra sem téveszti el, kénytelen volt határozottsággal tiltakozni az inszinuális ellen kijelentette, hogy nem türheti a folytonos vegzációkat, lappangó gyanúsításokat.

Ülés után *ő* és *Zubor Andor* tb. főjegyző személyesen mentek ki a fűzfatelepre és meggyőződtek a helyszínen arról, hogy öt hold van beültetve tiszta vesszővel.

De ezzel még nem merült ki a sora a honmentő munkának. Egy bizottsági tag látta, hogy a városi fogaton a Városligetből négy padot hoztak el. Interpellációt intézett a tanácshoz, vajjon mért türi, hogy a város költségén reperálják meg a padokat, mikor azok karbantartása a Lövész-egylet kötelessége.

Kitünt, hogy a négy padot megrongálták és mint bűnjelket a rendőrségre vitték.

Ezeket sz apró, tüzsurás jellegével bíró eseteket azért mondottuk el, mert szükségesek nek annak demonstrálására, hogy a gazdasági

szék más munkakörével abszolúte távol áll hivatásától. Sok olyan dolog kerül eléje, mely csak az idejét rabolja el és ezért igen sok értékes tag el sem jár a minden hétfőn megtartott ülésekre. Nincs is szükség ezekre a gyakori összejövetelekre, mert igazán nem a gazdasági szék dolga például a kamarás heti jegyzékeinek és elszámolásának a felülvizsgálása. Csak igazán fontos kérdésekben kellene a véleményét kikérni és akkor lenne is dolga a tanácsnak, mert bizonyára nagyobb szorgalommal látogatnák az üléseit, mint ahogy most történik.

Öngyilkos milliomos ifju.

— Nagyon szeretett . . . —

Távirati tudósítás.

Budapest, július 13.

Feltűnést keltő, részleteiben rejtélyes öngyilkosság történt a fővárosban. Egy dúsgazdag, milliomos hirben álló nagykereskedő huszonhároméves fia, a cég *Markó utca 16. sz. óvoda* telepén *hétfőn korán reggel szíven lötte magát.* Az öngyilkos neve: *Kohn Zsigmond, Kohn Adolf* vas- és gépkereskedő legfiatalabb fia. Hétfőn hajnalban távozott *Váci utca 12. földszint három szám alatti lakásáról* azzal, hogy a cég *Markó-utcai* telepére megy, hogy vidékről érkező kocsiakományokat átvegyen. *Azóta nem látták.* Ma reggel az egyik zsákhordó egy rozsdás cséplőgép árnyékában megtalálta a fiatal főnök feloszlásnak induló holttestét. Mellette feküdt egy *Browning revolver.* A rendőrség megállapította, hogy *Kohn Zsigmond* végzetes tettét *hétfőn reggel* követte el. *Kohn Zsigmond* minden valószínűség szerint *szerelem miatt vetett véget fiatal életének.* A holttestet a rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe szállította. A család holnap délután négy órakor kíséri örök nyugalomra a fiút, az új temető halottas házából.

Kedden reggel *Kohn Adolf* vasnagykereskedő kétségbeesve jelentette a főkapitányságon, hogy huszonhároméves *Zsigmond* nevű fia, aki a cég *Markó utca 16. szám alatti ócska-vas üzletét* vezette — *nyomtalanul eltűnt.*

— Vasárnap este, — mondta a mélyen le-sújtott apa *Lévay kapitány* előtt, — *rendes időben* jött haza, jókedvű volt, semmi rendkívülit nem tapasztaltunk rajta. Hétfőn hat óra-*kor reggel* távozott. *Azóta nem láttuk.*

Az eltűnt fiú vasárnap este két barátjával a *Klub-kávéházban* billiárdozott. Tíz óra után ment haza. Egy óra hosszat vidáman elbeszélgetett apjával és a sógorával, *Strausz József* nagykereskedővel.

Ma reggel aztán a *Kohn Adolf* cég *Markó-utcai ócskavas-telepén* az egyik munkás a hárm-as számú bódéból egy cséplőgépet akart az udvarra vontatni. Amikor a gépet elmozdította, rémülten látta, hogy alatta egy *feloszlásnak induló holttest* van. Rögtön jelentést tett a raktárnoknak, aki megállapította, hogy a *holttestet az eltűnt Kohn Zsigmondé. Egy lépéssel arrébb hevert egy vadonatúj Browning-revolver. Ezzel lötte magát szíven.*

Telefonon értesítették az öngyilkos sógorát, *Strausz Józsefet* és a rendőrséget. A boldogtalan fiú édesapja, *Kohn Adolf* betegesen fekszik a lakásán. Még nem is tudja szegény, hogy elvesztett fia megkerült, — de holtan. Az öngyilkos tárcájában egy megkezdett levelet találtak.

Bocsánatot kérek nagyon szerettem és . . .

Csupán ez volt a levélben: *Kohn Zsigmond* szorgalmas, szolid fiatalember volt. A családja becézte, kényeztette. Adóssága nem volt. Hat-

száz korona értékű ékszereit a főzlet kasszájában találták. Pénz nem volt nála. Ugylát-szik, mégis készült az öngyilkosságra. A múlt héten, csütörtök este érkezett haza Németbogsánból, ahol a szanatóriumban üdülő testvérhugát látogatta meg. Mondják, hogy egy óbudai szegény leányba volt szerelmes és azért halt meg, mert sejtette, hogy sohasem veheti el.

Uj utcák a városligetben.

— Farkas Ernő Máv. felügyelő terve. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Mikor a most épülő, új indóház előtti tér rendezése szóba került és a város közönsége azt az óriási terhet vállalta magára, hogy a költségek felét viseli, Reizinger Sándor bizottsági tag felvetette azt az eszmét, hogy az indóházhoz vezető és az indóháztól elvezető utakat és utcákat már most úgy rendezze a város, hogy azok a nagyarányban megszorított személy és teherforgalom akadálytalan lebonyolítására alkalmasok legyenek. A közgyűlés azonban a tanácsnak csak arra adott utasítást, hogy a felvételi épülettől a város felé törekvő nagy teherforgalom utirányát szervezze.

Ezzel együtt azonban felvetődött az a kérdés, hogy vsjjon az Orozy, vagy a Dobó utcán át vezessék-e el a teherforgalmat és ezáltal mentesítsék a fő utvonalat. Ez a kérdés mostani stádiuma, amely még a kezdet kezdetén áll.

Siettetni fogja azonban a megoldást az Orozy-utcai háztulajdonosoknak a napokban megtartott értekezlete, amelyen az a megállapodás történt, hogy most már haladéktalanul megteszik a szükséges lépéseket ahhoz, hogy az Orozy-utca folytatásába nyitassák meg a városliget és köttessék össze a vasúthoz vezető Leiningen-utcával. Elhatározta az Orozy-utcai háztulajdonosok értekezlete azt is, hogy eme kérésük támogatására Urbán Iván főispánhoz küldöttséget menesztenek, mert mint az értekezleten többek részéről elhangzott, a város több ízben tett ígérete ellenére se történt meg addig az Orozy-ut megnyitása.

Még talán papírosra se vetették az Orozy-utcai háztulajdonosok határozatukat és meg se szervezték a tervezett deputációt, mikor már a város vezetőségével a vasut környékének rendezésében igen tevékeny részt vett egyik vasuti főtisztviselő Farkas Ernő felügyelő, Lócs Rezső tanácsnok útján közölte, hogy egy rendkívül praktikus tervet dolgozott ki. Ez a terv nemcsak a vasuti forgalom akadálytalan lebonyolítási módját oldja meg, hanem úgy a Dobó-, mint az Orozy-utca megnyitásának és a ligeten átvezetésének a lehetőségét is megkönnyíti és városrendezési és szépészeti szempontból is minden igényt kielégít.

Farkas terve szerint a Dobó-utca a ligetig megnyitandó volna és a vele párhuzamosan a ligetbe torkoló Orozy-utca úgy lenne vele összekötendő, hogy az utcák a mostani tennispályák megkímélésével egy félkört alkotva a tennispályák mögött találkoznának. A körök alakú utca találkozási pontjába nagyobb tér lenne kiképezhető, ami által a vasutól és a vasut felé irányuló forgalom akadálytalanul ezen az egy ponton találkozhatna és különböző irányokba terelhető volna. Ebből a tétből azután északi irányban vezetne egy fő utvonala a Leiningen-utcán át a vasúthoz. Ugy értesülünk, hogy Farkas által felvetett ezen megoldási mód a tanács részéről is figyelemben fog részesülni és lehetséges, hogy az Orozy-utcai háztulajdonosok kérelmének teljesítésével egyidejűleg a

Dobó-utca is kiépül. Ugy, hogy mire felépül az új indóház, már készen fogja várni a forgalom arányához mért új utvonala is a folyton növekvő forgalom lebonyolítására.

Tisztességes kereskedelem védelme.

— A Teszling-cég bűnpöre. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Teszling Ferenc és társai nagyszabású bűnyűgyében a bizonyítási eljárás ma véget ért és délután elhangzottak a perbeszédék is. Az ítéletet a bíróság holnap délelőtt tizenegy órakor fogja kibírdetni.

Ma délelőtt tovább folytak a tanúkihallgatások. Reiner S. Sárdor szerepére vonatkozólag Kovács Béla azt vallotta, hogy Reiner azelőtt nem ismerte Teszlinget és Teszling kereste fel ajánlatával Nagyváradon. Ezzel a Reiner javára szóló vallomással ellentétesek Klein Lipót és Kohn Herman budapesti kereskedőknek a vizsgálóbíró előtt tett vallomásai, melyeket a délelőtti tárgyaláson felolvastak. Szerintük Reiner nem közvetített, hanem ők egyenesen tőle vásárolták meg az árukat.

A Tasch-féle bukás.

Ezután áttértek Tasch Gusztáv bűnyűgyére, akit vétkes bukás vétségével vádolt az ügyészség azért, mert könyveit hanyagul vezette, az üzletet elhanyagolta, értéken alul vesztegette az árukat és fizetésektelenség idején husz csomag árut éjnek idején szállított el bátyjához, Tasch Miklós borbélyhoz.

Tasch Gusztávot hallgatták ki először. Elmondja, hogy a társas üzletből 1909. szeptember 1-én lépett ki és a közös üzletből átvállalt 8000 korona adósságot. Az ő üzlete jól ment egész 1910. januárjáig azonban Teszling Ujszentannán nem tudott boldogulni s a megijedt hitelezők látva, hogy Teszlingen nem lehet behajtani semmit legalább a 8000 koronájukat akarták megmenteni és egyszerre megrohanták. Nem tudott egyszerre lefizetni ilyen óriási összeget. Eleinte próbált egyezkedni, de nem sikerült és kénytelen volt csődöt kérni maga ellen.

Ő egyszerű ember, aki könyvelést nem tanult soha, ezért történt, hogy rendetlenül vezette a könyveit. Ami a husz csomag árut illeti, azt nem akarta elrejtteni. Megrendelt ke-lengye volt az Weinberger Erzsébet részére. A vevő ki is fiizette. Weinberger Erzsébet Taschéknál lakott, azért szállították oda az árut. Igaz, hogy éjjel pakkoltak, és szállították de a ke-lengye sürgős volt és az esküvő előtt lettek csak vele készen.

Tasch előadására nézve kihallgatták a tanukat, nagyjából üzleti alkalmazottait. Ezek meglepő vallomást tettek. Nevezetesen visszavonták a nyomozat és a vizsgálat során tett terhelő vallomásaikat és egyértelműleg úgy tüntették fel a dolgot, mint ahogy Tasch előadta.

Buchter Simon, Szemcz Antal és Grosz Jakab segédek voltak Taschnál. Ők csomagolták be a Weinberger Erzsébet részére szállított árukat, de ez megvett és kifizetett ke-lengye volt. Nem tudnak arról, hogy Tasch beszerzési áron alul adott volna el. Pazar életmódot se folytatott. Szeretett ugyan szépen öltözködni és jól is élt, de az üzlet jól ment és így ezt megengedhette magának. Tasch Miklós és a felesége is ugyanezt a tényállást adták elő.

Mit mond a szakértő.

Kepes Márton könyvszakértő terjesztette elő ezután szakvéleményét. Szerinte a könyvek

ugy Teszlingéi, mint Tasché oly rendetlenül vannak vezetve és oly hiányosak hogy abból a cselekvő és szenvedő állapotot megállapítani szinte lehetetlen. A könyvek rendetlen vezetése azonban jórészt tudatlanságból ered, amint hogy a három elemi iskolát végzett kereskedőtől másféle könyvelés nem is várható. Hogy a hitelezők megkárosítása céljaiból vitték rendetlenül a könyveket azt megállapítani nem lehet, ő az hiszi, hogy a szándékosság különösen Tasch Gusztávnál nem forog fenn, inkább csak a tudatlanság és a hozzá nem értés eredménye az a sok rendtelenség, amit a könyvekben tapasztalt. Persze nagy szerep jut hanyagságnak is.

A szakértő véleményének előterjesztése után a bizonyítási eljárást befejezetnek jelentettek ki az elnök és a tárgyalás folytatását délután négy órára halasztotta el.

A perbeszédék.

A délutáni tárgyalás megnyitása után elősorban is Morocza Dénes kir. ügyész mon-dotta el tartalmas vádbeszédét.

— Noha a háromnapos tárgyalás nagyon kimerítette a tekintetes bíróság erejét, mégis mielőtt a vád taglalásához fogna, szükséges néhány reflexiót megtennie a tisztességes kereskedelem védelmében. Az a sok piszok és szenny készlet erre, amely e bűnper tárgyalása alatt felmerült élénk bizonyosságai annak, hogy mennyi visszaélést és szélhámossgot követnek el a kereskedelem szabadságának hamis cégére alatt.

A modern kereskedelem hívei a teljes szabadságot hirdetik és követelik, amit egyesek arra használnak fel, hogy csaljanak, lopjanak és megkárosítsák embertársaikat ott, ahol csak lehet. Ez a jelszó aztán diadalmasan ment előre és hova-tova a teljes anarchiához fog vezetni. Hogy idáig jutottak az állapotok, abban hibás a társadalom mely a jelszónak felült, de hibásak a bíróságok is, amelyek 20-50 és 100 koronás büntetésekkel sújtják a csalárd kereskedőket.

Részletesen foglalkozik ezután a vád egyes pontjaival. Teszlingre nézve a csalárd bukás büntetésének elkövetését bebizonyítva látja. Ugyancsak beigazoltnak látja a bűnrészséget Reiner S. Sándorra vonatkozólag.

— Ami különben Reinert illeti — mon-dotta a közbád képviselője — neki egyet ajánlok. A tárgyalás befejeztével menjen Teszlinghez, fogjon vele kezét és mondjon neki köszönetet azért a sok jóért, melyet vele tett Teszling a tárgyalás folyamán. Teljesen érthetetlen az a gavallér eljárás, amelyet itt tanusított Teszling a másodrendű vádlottal szemben, minden lehető módon menteni akarva büntetését. Ugyáltszik valamely ismeretlen hatalom sugalta ezt a jó akaratot az elsőrendű vádlottba, mely teljesen érthetetlennek látszik.

Sorra veszi valamennyi vádlottat és mindannyiuk bűnösségét beigazoltnak látva, szigorú büntetést kér.

Kertész Miksa dr., Teszling és Reiner védője mon-dott ezután nagy koncepcióju és hatásos védőbeszédét.

— Sajnálattal látja, hogy a közbádó ur csak vádló maradt, aki a fő tárgyalás adatainak figyelembevétel nélkül előre megalkotta képzetét a vádlottak bűnösségére nézve, aztán keresi hozzá az indokokat. A közbádó ur arra kéri a tekintetes törvényszéket, hogy kövesse az ő felfogását. Hiszi, hogy a bíróság nem fog erre az álláspontra helyezkedni, hanem az igazság keresésében csupán azt fogja nézni, bűnösök-e azok, akiket a konkrét esetben a vádhatóság azoknak akar feltüntetni, vagy sem.

— A királyi ügyész ur nagyon megtalálta nyomai a szót Reinér S. Sándorra vonatkozólag. Valami ismeretlen hatalom sugallatáról beszélt. A leghatározottabban kell tiltakoznia minden ilyenféle feltevés és gyanu ellen. Igaz, hogy a mende-mondának nagy és tág szerep jutott védenek körül, de ennek itt helyet foglalnia nem szabad. Itt csak azt kell elbírálni, hogy a jelen esetben bűnös-e valaki, vagy se és gondoljon egyébként bárki bármit Reinerről, az itt teljesen közömbös. Kéri a bíróságot, hogy a tárgyalás során felmerült bizonyítékok alapján hozza meg ítéletét.

Kertész után Fenyves Vilmos dr., Hornung Salamon védője és Bedő Árpád dr., Tasch Gusztáv és Miklós védője mondták el beszédeiket.

Ezután a tárgyalást holnap délelőtt tizenegy órára halasztották el.

A gáláns diplomata.

— Házasságtörésen ért téj. —

— Árvirati tudósítás. —

Páris, július 13.

Érdekes házasságtörési affér foglalkoztatja jelenleg egy Páris melletti város törvényszékét. Raffalovics orosz diplomata, kit már régen akkreditáltak Párisban, a francia főváros vidám forgatagában meglehetősen vig életet folytatott, sőt legutóbb feleségét is elhagyta. Az asszony emiatt válópert indított, de a férje semmi szin alatt sem akart beleegyezni a válásba. Most végre rájött az elhagyott nő, hogy férje rövid idő óta egy Páris melletti kastélyban él egy gyönyörű, szőke fiatal asszonnyal, ki állítólag egy francia gróf neje.

Amint ezt az asszony megtudta, Philippe párisi ügyvéd kíséretében kiutazott a községbe, melyhez a kastély tartozik s a polgármesterrel, két csendőrrel és egy lakatossal megjelent a kastélyban. A két csendőr és a lakatos segítségével sikerült oda erőszakkal behatolni. A diplomata a legfehérebb öltözetben állt a bizottság elé és tiltakozott az ellen, hogy a szoba küszöbét átlépjék. Arra hivatkozott, hogy őt, mint diplomatát az exterritoriális immunitás védi.

A polgármester azonban minden ellenkezés és tiltakozás dacára az ágyhoz lépett. A takaró alól egy csinos szőke fej bujt ki s szemrehányólag nézett a polgármesterre, aki bemutatkozott és elmondotta jövetelének célját. Néhány kérdést akart a szőke asszonyhoz intézni.

— Ne feleljen asszonyom — kiáltott közbe Raffalovics — senkinek sincs joga önhöz kérdést intézni.

Ekkor közbevetette magát a diplomata felesége is.

— Onnel uram nincs semmi dolgom, de ez a hölgy a törvényszék előtt tanuskodni fog.

A kínos jelenet elől Raffalovics egyszerűen megszökött. Berohant az istállóba, lóra vetette magát, hogy bosszúságát egy hosszú sétalavaglásal oszlassa el. A szőke nő fölkel az ágyból, váratlan látogatói előtt hirtelenében felöltözött, ellenkezés nélkül mosolyogva kísért ki riválisát és a hatóság embereit.

Raffalovics azonban nem hagyta abban a dolgot, s a külügyminiszternek egy tiltakozást nyújtott át, melyben erélyesen kikelt az ellen, hogy az ő exterritoriális kastélyába a francia hatóság erőszakkal behatolt. De ez már nem használt semmit, mert a hatóság ennek dacára megindította ellene és kedvese ellen házasságtörés miatt a vizsgálatot. Így talán sikerül az elhanyagolt asszonynak elválni urától.

Békésvármegye új főispánja.

— Idősb Kéry Gyula. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Hogy Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök nemcsak a viszonyokat ismeri kitűnően, hanem az embereket is és hogy mi szerencsés kézzel tudja megragadni úgy az alkalmas pillanatokat, mint az alkalmas embereket, annak egyik újabb frappáns bizonyítéka id. Kéry Gyulának reaktiválása és Békésvármegye főispánjává történt kinevezése.

Id. Kéry Gyula már nem mai gyerek. Kiváló tehetségével még a régi Deák-párti időkben Szápáry Gyula grófnak első belügyminisztersége alatt tünt fel s igen nagy reményekkel indult karrierje a Deák-párt megszűntével szakadt meg. Kéry a belügyminiszterium rendőri osztályának volt tagja, mint miniszteri fogalmazó. Szápáry Gyula 1873-ban nagyobb tanulmányra küldötte ki a külföldre, hogy az államrendészetre vonatkozó tapasztalatait gyűjtse össze és terjessze a miniszter elé: Kéry Gyula fényes eredménnyel oldotta meg misszióját, de szerencsétlenségére akkor közvetlen felebbvalójában hivatali féltékenység támadt irányában, Szápáry pedig rövid idő múlva távozni volt kénytelen a belügyminiszteri palotából. Kéry Gyulának önzertelen jelleme könnyűvé tette a hivatali féltékenység apró intrikáit. Szápáry Gyula gróf távozása után csakhamar neki is távoznia kellett.

Ő, a megpróbáltatásnak szomorú éveit is komoly tanulmányi munkákkal gyarapítására és politikai és közigazgatási ismereteinek bővítésére használta fel. Mint maga is felsőmagyarországi ember, már gyermekkorától igen bizalmas barátságban állott Sárosmegye két nagy fiával Grünwald Bélával és Hódossy Imrével. Ezek voltak irányítói az ő hányatott hajójának és több mint másfél évtizeden át ezekkel állott nemcsak baráti, hanem a legszorosabb politikai szolidaritásban. Nemcsak ezeknek hanem ezekkel együtt dolgozott, s míg hivatalos működés tere el volt zárva előtte, a fővárosi és külföldi lapok hasábjain fejtett ki nagy tevékenységet. És ez a barátság és politikai intimitás akkor sem szakadt meg, amikor Kéry Gyulát maga Tisza Kálmán aktiválta, előbb a osángó-telepítés ügyében kormánybiztosul kinevezett Bornemissza Ádám mellé titkárnak osztotta be, majd pedig Udvarhelymegyébe főispáni titkárnak nevezte ki. Kéry a osángó-települések körül oly sok tudást fejtett ki, a telepítési kérdések terén oly tekintélyt szerzett, hogy éppen ezen kiváló tulajdonoknak tekintetbe vétele okozta, hogy mint főispáni titkár Udvarhelymegyéből Békésvármegyébe helyezték át, ahol mint főispáni titkár ép úgy bele tudott tekinteni a helyi viszonyok lélektanába, mintha maga is született békésvármegyei ember lett volna. Viszont a békésvármegyeiek is annyira megkedvelték, hogy szinte vesztéségnak tartották Békésvármegyére nézve, amikor, — minthogy telepítési kérdések napirendre kerültek, Kéry Gyulát áthelyezték a földművelésügyi miniszteriumba miniszteri titkári minőségben.

A földművelésügyi miniszteriumban Kéry Gyula nagy szorgalommal gyűjtötte az adatokat a telepítési törvényjavaslat előkészítésére és a törvényjavaslat, mely később a parlament asztalára került nagy részben Kéry Gyula tudásának és munkájának eredménye. Amde ez a nagy és önfeláldozás sem hozott neki elismerést és jutalmat, mert önzertelen és nyílt jelleme nem tudott belenyugodni egynehány módosításba, melyet a miniszteriumban az ő munkálatán tettek. Ennek következtében nyugdíjba ment és lelkes munkakedve és teljes munkaképessége dacára újból remeteségre kárhóztatta magát.

Ezen remetesége alatt írta azokat a politikai tanulmányokat, amelyek általános föltűnést keltettek, amelyek „Az Ujság”-ban jelentek meg, amelyekben a Deák Ferenc politikáját dicsőítette s Deák-politika visszatérésének elkerülhetetlen szükségét hangoztatta.

Gróf Khuen-Héderváry figyelmét ezek a cikkek már megjelenéskor annyira felkeltették, kijelentette hogy szerzőjüket minden áron személyesen meg akarja ismerni. És amikor Khuen-Héderváry gróf ismét miniszterelnök lett, egyenesen azzal a programmal, hogy a Deák politikáját restaurálja, nem feledkezett meg Kéry Gyuláról sem, akit mint az „Az Ujság”-ban megjelent cikkek szerzőjét most már nemcsak ismeri, de becsülni is tanulta. Most kiásta őt a remeteségből és Békésvármegye főispáni székébe ültette. Az eredmények csakhamar igazolni fogják, hogy ez kitűnő választás volt.

EGYESÜLETI ÉLET.

Aradi iparosok ünneplése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Az aradi mészárosok és hentesek szakosportjának tagjai ma délután 4 órakor az ipartestület dísztermében látogatott diszgyűlést tartottak, amelyen öt érdemes szaktársukat ünnepltek.

A diszgyűlést Stojakovits Milán nyitotta meg, rövid szavakkal körvonalazva a gyűlés célját. Majd küldöttség vezette be az ünneplteket: Glück Károly, Rothmüller Ferenc, Kelemen Pál, Schneider Ferenc iparosokat, Mericskay Sándor kimentette magát.

Szida Lázár emelkedett beszédben méltatta az ünneplteket érdemeit, vázolta azt a nagy munkát, amit ők végeztek, s melynek gyümölcsét a mostaniak élvezik. Kettős ünnepet ültünk ma, — ugymond, öt szaktársunk eredménydus munkájáról emlékezünk meg, s a szakosport 15 éves fenállását üljük meg. Amikor mi az általuk tört uton haladunk, nem mulaszthatjuk el, hogy érdemeiket ünnepélyesen méltassuk s arra kérjük őket, hogy maradjanak továbbra is közöttünk, s továbbra is a régi buzgalommal munkálkodjanak iparunk érdekében.

Sótalvi György ipartestületi titkár szép beszédben adja tudtára az ünneplteknak, hogy a szakosport legutóbbi rendkívüli közgyűlése Glück Károlyt örökös tb. elnökké, Rothmüller Ferencet, Kelemen Pált, Mericskay Sándort és Schneider Ferencet tiszteleti tagokká választotta meg, s erről a megválasztottaknak díszlevelet nyújt át.

Éljenezések között emelkedett szólásra Glück Károly s maga és társai nevében hálás köszönetet mond a kitüntetésért. Igéretet tesz, hogy továbbra is nem lankadó buzgalommal fog munkálkodni a szakosport és szaktársai javára.

Zima Tibor kamarai másodtitkár az aradi kereskedelmi és iparkamara üdvözlését hozta az ünneplteknak, akik ugymond, helyesen éltek: megtették a kötelességüket a köz, a társadalom iránt, de teljesítették feladatukat maguk és családjukkal szemben is; hogy helyesen éltek, mutatja az is, hogy egész életük folyamán szaktársaik szeretete, nagyrabecsülése kísérte és kíséri őket.

Steigerwald Alajos ipartestületi elnök örömmel látja, hogy a szakosport működésében megtalálta a helyes utat, amikor az érdemes szaktársait kitünteti, életüket, munkálkodásukat követendő példaként állítja a többiek elé. Ugy a maga, mint az ipartestület részéről a legmelegebben üdvözli az ünneplteket.

Stojakovits Milán elnök ezután berekesztette a gyűlést.

A megjelentek ezután testületileg átmentek a Magyar Király-vendéglőbe, ahol a szakcsoporthoz vendégül látta vacsorára őket.

(*) Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a Nemzeti Munkapárt aradi körének alapszabályait jóváhagyta.

Automobil szerencsétlenség

Temesvárott.

— Elgázolt katonai őrzőjárat. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, július 13.

Frisch László belvárosi műszerész, aki automobilon javításával is foglalkozik, tegnap este tizenegy óra előtt a gyárvárosi Klapka-sor nyolc szám alatt levő autógarageból elindult egy hatalmas, körülbelül hatvan lóerejű automobilon a Belváros felé. A gépkocsit a Kocsis testvérek tulajdonát képezte és javítás végett volt Frischnél. Az autó gyors — sőt még nem engedett gyors — tempóban haladt az üres utcákon végig és minden akadály nélkül jutott el a Liget-úton levő új hidhoz. A hidra érve, Frisch László — aki maga vezette a gépet — észrevette, hogy a Belvárosból egy kétfogatú bérkocsi jön vele szemben. Körülbelül kétszáz méter távolság választotta el a kicsitől. Frisch rántott egyet a keréken és az utomobilon nagy ívben kitért balra. Szédületes sebességgel vágatott el az uttesthez közelhaladó kocsit mellett és a kétfogatut megkerülve, tovább igyekezett a szabadnak látszó uttesten. Ebben a pillanatban történt a szerencsétlenség és keserves jajveszékés, hangos kiabálás jelezte, hogy a száguldó veszedelem embereket ért...

A kétfogatú bérkocsi mögött alig pár lépésre halad a huszonkilencedik számú gyalogezred egy katonai őrzőjárat. Négy felfegyverezett katonát ment a kocsit közepén és a Gyárvárosból a Belvárosba igyekeztek. Ezt az őrzőjáratot gázolta el a nehéz gépkocsi, hátulról előre terítve három katonát. A veszedelem látására az autó rögtön megállt, de már késő volt és két katonát eszméletlen állapotban, több sebből vérezve kellett kivonszolni a vasszeges kerek alá. A két áldozat berzalkan megékesítve került ki a rettenetes suly alól és pár pillanat alatt hatalmas vértócsa támadt a szerencsétlenség helyszínén.

A segélykiáltásokra számos járókelő, valamint az autóban ülő utasok a szerencsétlenül járt katonák megmentésére siettek. Frisch László a gépkocsival a Belvárosba sietett, értesítették a mentőket, valamint a helyi kórházat és csakhamar több orvos és a mentőkocsis is megjelent a helyszínén, ahol ekkor már nagy embertömeg tolongott a sebesültek körül.

A gyilkos automobilban a műszerészen kívül ültek még: Balázs Emil dr. orvos, Link Gyula fogtechnikus, Szende Siegfried magánhivatalnok, Sonnenwirth József magánhivatalnok és Filip Ferenc, Frisch egyik inasa. Az első segélyben Balázs Emil dr. orvos részesítette a szerencsétlenül járt katonákat.

Az elgázolt őrzőjárat a huszonkilencedik számú gyalogezred négy katonájából állott. Az őrzőjáratot Schulz Antal tizedes vezette és mögötte haladtak Zapfel Bernát, Sauer Nándor és Damián közlegények. A négy katonát a Gyárvárosból jött, a kocsit közepén haladtak és a szerencsétlenség pillanatában, az említett bérkocsi mögött mentek, kitérve a lassan döcögő járműnek. Lehet, hogy miközben a kocsinál kitérték és azt megkerülték, a fentről jövő automobil irányába jöttek és így történt a szerencsétlenség.

A katonák közül hárman sebesültek meg. Schulz Antal tizedes csupán könnyebb horzsolást szenvedett a lábán, fején és kezén őt nem is érte komolyabb baj. Veszedelmes sebesüléseket szenvedtek Zapfel Bernát és Damián közlegények, akik a több mázsás autó alá kerültek. Zapfel jobb lábán bokában csonttörést szenvedett és azonkívül éles belső fájdalomról panaszkodik. Damián fején egy hatalmas, tizenöt centiméter hosszú sebb tátong a fej jobb oldalán és félt, hogy agyveleje is megsérült. Ez az áldozat is belső sérüléseket szenvedett még és állapota aggasztó. A nagy vérvesztés

folytán eszméletét veszítette Damián és a kórházba érve, azonnal megoperálták. Zapfel és Damián komoly sérüléseikre való tekintettel nem voltak kihallgathatók. Az orvosok szűkszavú véleménye szerint, Damián állapotja életveszélyes. A negyedik katonát, Sauer Nándor sörtetlen maradt. Az elgázolás pillanatában Sauer megbotlott az úton egy kőben, ennek folytán elvesztette egyensúlyát és elbukott. Ez volt a szerencsésje, mert így — irányt változtatva — az autó őt nem érte. A rendőrség a katonai hadbíróssággal együtt megindította az eljárást.

Az aradi nőegylet követelése a várostól.

— Hetvenezstendős adósság. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Elsárgult és elfakult, ósdi okiratból egy rendkívül érdekes per anyaga került ki. Azok közül, akik azt aláírták, már senki sem él, sőt magáról az okiratról is megfeledkezett volna talán már mindenki, ha egy véletlen nem idézi újból az emlékezetbe.

Az okirat még abban a boldog korszakban kelt, mikor Arad szabad királyi város gondolni sem mert arra, hogy valamikor párizsi bankcégek kölcsönöznek neki milliókat, hogy utcait aszfalttal burkolja be. A „pénzpiac helyzete” akkor még a városokra nézve, ahogy mondani szokták, „oly kedvezőtlen volt”, hogy örültek, ha egy-egy módosabb polgár nem gondolva az igen nagy kockázattal, kölcsönzött tiszta jószívűségből néhány száz forintot, avagy a legkedvezőbb esetben erkölcsi testületek, jótékony egyletek kamatoztatták náluk egy-kétezer forint tőkájüket. A sárga és elfakult okirat szintén egy ilyen tartozásról szól. Aradváros vette kölcsön az összeget, melyről a kötelezvény ki van állítva. Hogy tartozik még vele, vagy hogy kifizette-e már, azt alighanem a bíróság lesz hivatalosan eldönteni.

A tegnapi törvényhatósági közgyűlésen Vannay Gyula adóügyi tanácsnok felolvasta a belügyminiszter leiratát, melyben jóváhagyja Aradváros 1911. évi költségvetését. A leiratban egyúttal elrendeli a miniszter, hogy rendezze a város azt a 2175 koronányi tartozását, mely a Polgári jótékony nőegylettel szemben fennáll. A tanács nem sokáig törte a fejét, hogy — mint tegyen a rendeletnek eleget, hanem igen rövid úton, határozatilag kimondotta, hogy nem ismeri el a tartozást, a város már nem tartozik és nem is fizet.

Szó sincs róla, ez a legrövidebb elintézés, s ha ezt az analogiát más adósságokra is alkalmazni lehetne, a pótdadó lehető rövid időn belül nagyon csökkenné. Azonban van egy bökkenő: az egyletnek még meg van az az említett sárga és elfakult okirata, a kötelezvény, melyet 1844-ben Scharfenecker akkori polgármester írt alá. A kötelezvényben a város nevében elismeri a polgármester a Polgári jótékony nőegylettől háromezer forintot vett föl kölcsön három százalékos kamatra, sőt az összeg rendelkezése is meg van határozva: a kölcsönből ki kell fizetni a városnak Nagy Damaszkinnal szemben fennálló kétezer forintos és egy másik polgárral szemben fennálló ezer forintos tartozását.

A jótékony nőegylet elnöksége tudomást szerezve a tanács határozatáról, előkereste irattárából ezt a megfakult kötelezvényt. A kötelezvény előkerült s a Polgári jótékony nőegylet hivatkozással az okiratra, kérni fogja a tartozásból még fennálló 2175 koronának kifizetését. Ha a város tagadni fogja, hogy még tartozik és megmarad a tanács álláspontján, porre kerül a dolog és szakbírósság fogja eldön-

teni, kinek van igaza? A pár kimenetele kötes ugyan, de annyi bizonyos, hogy ilyen ügyeket nem lehet egyszerű tanácsolással elintézni, hanem még mielőtt a város perre engedné a dolgot, az ügyességgel meg kellett volna vizsgáltatni az ügyet s megállapíttatni, hogy az igény jogos-e, vagy sem.

Leszámolás revolverrel.

— Lesből lőtt rá a sógorára. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Véres merényletet követett el ma este egy kétségbeesett ember sógora ellen a Ferdinánd-úton, kiben család békéjének feldúlóját látta s igazán csak véletlenül mult, hogy emberélet nem esett áldozatul a revolveres leszámolásnak.

Este fél kilenckor Fróla Lajos műasztalos a Ferdinánd-útcán 11. szám alatt lakó nővérét akarta meglátogatni, ki férjétől különválva él. Férje Rudó József, a Neuman-gyár városi irodájában hetes. A házaspár között már hosszabb ideje válóper folyik, melyet az asszony indított férje ellen s a férj hibájából kérte a házasság felbontását.

A ház kapujához ért már Fróla, mikor észrevette, hogy valakit műhelyében felejtett. Visszafordult s a Ferdinánd-útcán keresztül a Ferenc-tér felé haladt. A Ferdinánd-útcán egyik kapujából előugrott Rudó s egy kilenc milliméteres revolverből rálőtt sógorára.

A dörrénésre óriási néptömeg szaladt össze s a megsebesített ember segítségére sietett. A merénylőnek már nem volt ideje másodszor löni s futásnak eredt. A Ferenc-tér sarkán elfogták. Rudó ugyanis egyenesen a szolgálat-tételről hazamenő Pakulár György rendőr karjaiba szalad, ki lefogta.

A sebesülthez azonnal elhívták Kabdebő György dr. ügyeletes rendőrorvost, ki konstataulta, hogy a hatalmas kaliberű fegyver esodálatosan csak kisebbfajta sérülést okozott, s így Fróla nyolc napon belül meggyógyul. Minden valószínűség szerint a golyó, melyet még nem találtak meg, kisebb kaliberű volt, mint a fegyver. Csak így történhetett meg, hogy a sebesülés egyáltalán nem veszélyes.

Rudót előállították a rendőrségre, hol Szcpekovszky Teofil ügyeletes rendőrhadnagy hallgatta ki.

Rudó elmondotta, hogy a mult év december havában családi viszálykodásból kifolyólag összeveszett sógorával. Emiatt nagyon feszült ellenséges lett közöttük a viszony, sógora folyton ellene dolgozott, mindenütt alaptalanul megrágalmazta, teljesen feldulta családi békéjét. Végül Fróla rábirta nővérét, hogy hagyja ott őt és indítsa meg ellene a válóperét. Ő azonban nagyon szerette a feleségét s sehogys tudott beletörődni a válásba. Folyton kérlete az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, de az bátyjára hallgatott s kiutasította férjét. Legutóbb az asszony már hajlandó lett volna visszatérni, de Fróla kijelentette, hogy ezt nem enged meg. Ekkor elhatározta Rudó hogy végaz sógorával. Ma este megleste, látta bemenni feleségéhez. Megvárta s aztán revolverrel rálőtt.

Miután Rudó beismerte, hogy már régen forgatja ezt a tervet agyában, s sógorát megakarta ölni, a rendőrség befejezte a nyomozást. Rudót fogva tartották s holnap reggel átkísérik az ügyészhez, ahová az ügy iratait is áteszik.

Fróla sebesülése annyira könnyű, hogy a saját lábán távozott a rendőrségtől s lakásán ápolgathatja magát.

Khuen-Héderváry gróf Kecskemétre utazik.

— A város újjászületése. —

Távirati tudósítás

Kecskemét, július 13.

A földrengéstől sújtott városban megindult az újraépítés munkája. A kőművesek hozzáfogtak az építést megelőző romboláshoz, az építésszek és mérnökök folytatják az épületek megvizsgálását s a kereskedelmi miniszter ismét küldött négy mérnököt segítőül. Vasárnap reggel nyolc óra 15 perckor Héderváry Károly gróf miniszterelnök leutazik Kecskemétre, hogy közvetlenül megismerje a város állapotát. A miniszterelnökkel betevénél több képviselő utazik együtt. Este 7 órakor tér vissza a fővárosba.

Tegnap este féltizenegykor és ma hajnalban félnégykor újabb gyöngye lökést éreztek Kecskeméten, de ez már semmi hatást sem tett a népre. A földművelési minisztertől leküldött szeizmográfus szerint a földrengés epicentruma közvetlenül Kecskemét közelében van. A tüzetes vizsgálat teljes határozottsággal megállapította ezt.

A mai napon a következő adományok érkeztek Kada Elek polgármesterhez a károsultak részére: *Első Magyar Részvénytársaság* Budapest ezer korona, *Lipner József* Kakuos és *Bánóczy-Horváth István* Orkény ötszáz ötszáz korona, *Hlatky-Schlichter Lajos* országgyűlési képviselő Győr, *Aradi Ipar és Népbank*, *Ambrozy Gyula* báró és *Glück Frigyes* kétszáz-kétszáz korona, *Hutter József* Budapest és *Bika Miklós* Budapest száz száz korona. Ezekon kívül igen sok kisebb összegű adomány is érkezett.

Kecskemét háztetőin tegnap már három századra fölemelt utászcsapat végezte a biztosító-munkálatokat. A műszaki kiküldöttek késő estig járták a veszélyeztetett házakat. A nagyon megrongált városbába hosszú folyosóit fénygöngyökkel feltámasztották s most, hogy némileg biztosságba helyezték az épületet, a közigazgatási gépezet is ismét megkezdte rendes működését, a város vezetői és a tanács azonban még sokáig kizárólagosan a katasztrófa ügyével fognak foglalkozni.

A nagytemplom tornyát még nem vizsgálta meg a műszaki bizottság, de máris rendkívüli intézkedéseket tettek. Csak most látszik, hogy a nagytorony törzse, az óra és erkély közt ép úgy meg van rongálva, mint a kis házak kéményei. A toronynak mind a négy oldala megrepedt az óra körül. A toronyban őrszolgálatot teljesítő tüzoltót letiltották a toronyból. Vasárnap óta az egész városban szünetel a harangozás.

A földrengés óta a házak falain támadt repedések folyton tágnak. Ez a jelenség minden házon látható és valószínűen a megújuló, újabb, apró rengések következménye.

Pénteken bontják le az utászok a Citromsziget legerősebben megrongált házát. *Dragon* főhadnagyét. A bontás igen nagy óvatosságot és ügyességet kíván, mert mert az elszigetelten épült egyemeletes ház igen magas és rendkívül gyöngék a falai. A Mária-városi házakat szerdán egy század utász hozta rendbe. Csak most látszik, milyen óriási nagy a kár. Ezek az épületek olyan gyöngék, hogy a munkálatokat vezető utászfőhadnagy kijelentése szerint összeomlottak volna, ha egy héttig áztatja őket az eső. Az utászok munkájával a lakosság nagyon meg van elégedve.

Bontás közben baleset is történt. *Koncz János* nevű fiatalember dolgozott sógora, *Basa János* házában kéményén, mikor munkaközben lezuhant és karját törte.

Idegének óriási számban lepik el a várost, úgy, hogy a vasut alig képes a forgalmat ellátni, éjszakára azonban valamennyien tovább utaznak. A mai postával az ország különböző vidékeiről levélben ajánlották föl munkájukat kőműves- és cserepezőgédek csoportosan, a legminimálisabb napidijért. Hihetetlenül kemény munkát végez a városi tanács, különösen Kada Elek polgármester és *Sándor István* főjegyző, akiknek kezében az összes intézkedések szála összefutnak.

A távolesó tanyákról is szomorú hírek jönnek. Ott százával omlottak össze a házak, de szerencsére a tanyai nép nyáron át családos-

tól a szabadban alszik és ez magyarázza, hogy emberélet nem esett áldozatul a földrengésnek. A legveszedelmesebb épületek ideiglenes biztosítását ma éjjelre befejezik úgy, hogy holnap reggel két század utászatonaság eltávozik a városból. Egy század azonban még hosszabbideig itt marad.

Kecskemétől jelentik: Kada Elek most fejezte be a vállalkozókkal és építőmesterekkel az egyezkedési tárgyalásokat. A munkások elálltak a kollektív szerződéstől és egységárakat állapítottak meg. Minthogy a cserép és más építési anyag ára igen felszökött, a város maga szerzi be azokat és a lakosságnak beszerzési árban átengedi.

A „Jó szív” egyesület és a „Magyar általános hitelbank” kecskeméti fiókja 10—10,000 koronát juttattak Kada Elek polgármesternek, míg a lipótvárosi kaszinó 1000 koronát küldött a földrengés károsultjainak felségélyezésére.

A kecskeméti rendőrség ma letartóztatta *Adorján József* és *Surmin Imre* kőműveseket, kik hatósági kiküldötteknek adva ki magukat, egy-egy megrongált kémény leszedéséért 20 koronát zsaroltak ki a lakosoktól.

Budapestről jelentik: A főváros tanácsa ma tartott ülésében foglalkozott a közjótékonyági ügyosztálynak azzal az előterjesztésével, a melyben javasolja, hogy a földrengés által súlyosan érintett Kecskemét város lakossága részére a főváros segítséget szavazzon meg. A főváros tanácsa az ügyosztály előterjesztéséhez örömmel hozzájárult és elhatározta, hogy a közgyűlésnek a segítség ügyében pártoló előterjesztést tesz. Együttal felhívta az ügyosztály vezetőjét, *Aimády Géza* tanácsost, hogy az összeg nagyságára nézve Kecskemét város polgármesterével személyesen lépjen érintkezésbe és a megbeszélés alapján a megszavazandó összegre nézve külön tegyen javaslatot. Ugyanebben a tárgyban *Havass Rezső* dr. is adott be indítványt, a melyhez a tanács színtén hozzájárult és a melyet ugyancsak pártolóan terjeszt a közgyűlés elé.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: *Millió*, bohózat. Először. *Vendrey Ferenc* és *Tapolczay Dezső* vendégfellépésével.

Szombat: *Millió*, bohózat. *Vendrey Ferenc* és *Tapolczay Dezső* vendégfellépésével.

* A kecskeméti földrengés borzalmas hatását megdöbbenéssel nézi végig az *Uránia* nagyszerű mozgófényképén a közönség. A romokban heverő nagy magyar város iránt mi sem kelthet olyan mélyszéles részvétet, mint ez a szinte jajveszékélő kép, mely élethűen tárja elénk azt a csapást, melyet a háborgó elemek mértek a szerencsétlen városra. A nagyszerű kép egész héten műsoron marad. 175

* Kétféle szerelem. Emberi szenvedélyeket, apró-cseprő gondjait, életörömeiket és szenvedéseiket viszi színpadra *Urban Gad* az a nagyszerű íróművész, a mesteri analitikus, aki esalhatatlan megfigyeléseivel világhírré tett szert. Az *Uránia*-színház rendre bemutatja a költő remekait, melyek közül szinte fascináló hatást tesz a nézőre a *Kétféle szerelem* című dráma, melyek teljesen új scenirozásban hozták színre a világhírű dán művészek előadásában — élükön a zseniális *Asta Mielsennel* — a kopenhávi udvari színházban. Bajos volna rövid pár soros ismertetésben visszaadni annak a szövevényes drámának elementárisan ható mestéjét. A nagyváros bűnös élete lüktet ebben az erotikus levegőben és a hatás, melyet az a hatalmas dráma gyakorol a nézőre, erőse számít az idegekre. Tekintettel a színmű erősen realiztikus eszelekményére helyénvalónak tartja az *Uránia* igazgatósága, ha külön is figyelmezteti a közönséget, hogy a darabot csupán fel-

nőttek nézhetik végig és ajánlatos, hogy gyermekeket ne vigyenek ehhez a szenzációs darabhoz. 175

* Kijátszott. (Szerelmi tragédia.) Nagy íróknak kedves témája az asszonyi szoliditás problémájának fejtegetése. — Respektálhatja-e az asszony azokat az emberi érzéseket és vágyakat, amelyeket a társadalmi előítélet kárhoztat és megvet? A modern írónk szakítanak a nyárspolgári felfogásokkal s az emberi jogokat hirdetik szentnek és nem a társadalom nagyképűségét. Kövessék az asszonyok az érzéseiket és vágyaikat s legyenek azok, akiket szeretnek, nem pedig akiket a gazdasági érdekek s a szülői engedelmesség melléjük rendel, mert a testükkel s a lelkükkel csak saját maguk rendelkeznek! Mondják a modern írónk műeikben. A kijátszott szerzője izgalmas eszelekményben mondja el nézetét az asszony kötelező hűségéről és értékes munkájának végén azért megbékül a mai renddel s eleget tesz a konzervatív felfogásnak: úgy rendez a mesteriesen megrajzolt alakjait, hogy az asszony, aki a házasság ideje alatt megvakult férjét megöslja, egy törzsúrától meghaljon. Szóval az életével fizet meg a „bűnös” asszony azokért a szerelmes percekért, amelyhez megvolt az emberi joga, de titotta a társadalmi előítélet. Ezt a nagy koncepciójú tragédiát pénteki műsorán mutatja be az *Apolló*. 177

A lakásközvetítő város.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Néhány hét óta a kolozsvári lapok nem tudnak betelni egy speciálisan kolozsvári hivatalos ötlet gyakorlati alkalmazásának dicséretével. A pompásan bevált ötlet a lakásnyilvántartó hivatal szervezése, mely Kolozsváron állítólag a lehetőségek legszűkebb határai közé szorította a lakásmizériát. Mivel pedig a lakásmizéria enyhítéséről van szó, tehát sehol nagyobb érdeklődésre nem tarthat számot a kolozsvári példa, mint Aradon, ahol sikerült a lakásinség non plus ultráját elérni. A megszívlelésre érdemes dolgot a következőkben ismertetjük:

A lakásnyilvántartó hivatal, mely a magamemében nálunk Magyarországon a legelső, külföldi, különösen német mintára készült, azonban bizonyos eltérésekkel és módosításokkal, melyeket a helyi viszonyok indokolnak. Az intézmény egyelőre csak szerény keretek között mozog és továbbfejlesztése az eredménytől függ. Remélhető, hogy a közönség meg fogja érteni ennek a lakásügyi intézménynek szociális jelentőségét s elő fogja segíteni annak fejlődését, esetleg oly mérvben, hogy idővel a hatósági lakásközvetítés mellett a lakásoknak egészségügyi szempontból való felügyelete is megoldható legyen s így ez az intézmény teljesen szabályszerű lakáshivatallá fejlesztessék. A kiadó lakások bejelentése nem lesz kötelező, ilyen kötelező bejelentésen alapuló hatósági lakásközvetítés célravezető lehet talán a világvárosokban, de Kolozsvármég semmiesetre sem olyan nagy, hogy az intézményt ezen az alapon kellett volna szervezni.

A lakásnyilvántartást csak az veszi igénybe, aki akarja. Az igénybevételért díjat kell fizetni, amely azonban rendkívül csekély. A lakáskiadó részéről a szobák száma után egyegy koronában (konyha és egyéb mellékhelyiségek nem számítanak), a lakáskereső részéről pedig lakás címenként 10 fillérben állapított meg a fizetendő díj. A bejelentett lakások a kiadás napjáig, de legkésőbb három hónapig maradnak nyilvántartásban. A hatósági lakásközvetítés legnehezebb kérdése az u. n. „bejelentés” vagy „kijelentés”, t. i. az, hogy a nyilvántartott lakás bérbeadása a hivatalnal közöltessék. Ezt igen sokszor elmu-

lasztják a lakáskiadókat. A fakultatív rendszer mellett is lehetne a lejelentést szabályrendelettel kimondani és büntető szankciót állítani fel. Azonban ez nem mindég vezet célra. A kolozsvári szervezők mindent elkövettek, hogy a lejelentést tökéletesítsék. A lakáskiadókat a bejelentéskor egy korona biztosítékot tesznek le, melyet csak akkor fizet vissza a hivatal, ha a lakás lejelentetett vagy pedig három hónap lejárt.

A bejelentés céljára a lakáskiadókat levelezőlap alaku nyomtatvány űrlapot kapnak, — melyet a posta 2 fillérért szállít. Ellenőrzésképpen a lakáskereső is kapnak egy másik fogalmazású levelezőlapot, amelyben bejelentik, hogy a megtekintett lakások közül melyiket vették ki.

Nálunk ma sokkal nagyobb a lakásmizéria, sokkal kevesebb a modern, jó lakás, mint bármely hasonló nagyságú városban. Különösen a lakásoknak egészségügyi szempontból való felügyelete kelne el nálunk, ahol tömérdek az egészségtelen lakások száma. A tulajdonosaik azonban mégis ki tudják adni, mert lakni csak kell valahol és tekintetben nem igen van mód a válogatásra. A város tanácsa az utóbbi időben határozott erős érzéket tanúsított a modern intézmények iránt s így remélhetjük, hogy fel fogja programjába venni a hatósági lakásközvetítő gondolatát.

HIREK.

A koleragyanus tábornok.

— A hajmáskéri tüzértábor felavatása. —

Távirati tudósítás.

Hajmáskér, július 13.

Ma délelőtt tizedfél órakor avatták föl nagy ünnepiességgel a hajmáskéri tüzértábor felavatását. A nagyjelentőségű katonai ünnepségen Lipót Szalvátor királyi herceg képviselte a királyt és nagyszámú hivatalos személyiség és meghívott közönség jelent meg. Az ünnepségre tábori sátorkápolnát építettek, amely körül a tüzértábor felállítására voltak felállítva. Ezen a félkörön belül gyülekezett a hivatalos és a meghívott vendégsereg. Ott volt: József királyi herceg és Károlyi Albert királyi herceg, Hornig Károly báró veszprémi püspök, Bjelik Imre, az ujonnan kinevezett tábori püspök, Nemess Antal római katolikus és Jákói Pál evangélikus lelkész Hajmáskérről. Hunkár Dénes veszprémi főispán, Koller Andor alispán és Kerényi főszolgabíró, Kondor Márton, a telep építő vállalkozója, továbbá Lóskay altábornagy, székesfehérvári kerületi parancsnok, Tengler altábornagy, a vartüzérség parancsnoka, Janda gráci altábornagy, Madli és Polak altábornagyok, Goglia és Pikan-Kovács tábornokok és Eschler tábornok, a hadügyminisztérium képviselője, ezenkívül számos nagyrangú katona és előkelő hölgyközönség.

Pontban tíz órakor kürtszó jelezte, hogy Lipót Salvátor királyi herceg, a király képviselője megérkezett. A katonaság tisztelgő állásba helyezkedett s a zenekar a *Gotterhaltét* játszotta. A királyi hercegnek bemutaták az előkelőségeket, azután megkezdődött a tábori mise, a melyet Hornig Károly báró veszprémi püspök celebrált nagy segédlettel. Misközben a veszprémi hadvédezenekar egyházi énekeket játszott. A mise végén a püspök beszentelte a lövőteret, közben a zenekarok játszottak és ágyuk dörögtek.

A királyi hercegek ezután egy közeli ma-

gaslatra mentek, onnan nézték a tüzértábor elvonulását. Megkapó látvány volt, mikor a légénység teljes díszben, nyilegyenes sorokban, feszes tartással elvonult s közben szólt a zene és harsogtak a kürtök.

A szemle után megszólította Lipót Szalvátor herceg Janda gráci altábornagyot is. Az altábornagy elmondta, hogy a községbe való megérkezése előtt kalandja volt: a község jegyzője föl akarta tartóztatni, azt mondta, hogy koleragyanus helyről jön. Szerencsére még idejében kiderült, hogy a foltevés tévedésből támadt s az altábornagy akadálytalanul bejuthatott a községbe s onnan a tüzértábor telepére. A királyi herceg később, mikor már másról folyt a beszélgetés, hirtelen ismét az altábornagyhoz fordult és tréfásan kérdezte tőle:

— Excellenciád, ugy hallom, koleragyanus?

Délben ünnepi lakoma volt a táborparancsnokság épületében.

— A király utazása. *Ischlből* jelentik: A király hétfőn reggel öt órakor elutazik és tízenegy órakor érkezik Penzingbe, ahonnan Schönbrunnba hajtat.

— Arad Kecskemétért. Varjassy Lajos polgármester ma a következő levél kíséretében küldötte el Kecskemét város tanácsának, a földrengés által sújtottak segélyezésére megszavazott ezer koronát: *Tekintetes Tanács!* Mélyen megdöbbentett és egész részvét fogott el mindenkit azzal a nagy katasztrófával szemben, mely Kecskemét várost érte. Egy fejlődő magyar város alatt mozdult meg a föld és okozott óriási károsodást. Magvagyonunk győződve, hogy a város érdemes közönsége és áldozatra kész lakossága a rombolás nyomait rövid idő alatt eltünteti, de meggyőződésünk az is, hogy ebben a nagy munkában a városi törvényhatóságok támogatása — kötelesség. Midőn Kecskemét városát ért nagy csapásban mélyen érzett részvétünket és úgy a város vezetősége mint annak lakossága iránt érzett rokonszenvünket kifejezzük, egyben értesítésére hozzuk a *Tekintetes Tanácsnak*, hogy a károsultak segélyezésére 1000 koronát küldünk. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1911. évi július hó 12-én tartott üléséből. *Varjassy Lajos* polgármester.

— Merénylet egy püspök ellen. *Palermóból* jelentik: A *vallungai* püspök tegnap este testvérével és egy ismerőssel a kaltanizettai pályaudvarról a városba hajtatott. Egyszerre három álarcos ember utjukat állotta és egyikük revolverből kétszer rálőtt a püspökre, a kit két golyó mellén és vállán sebesített meg. A merénylők ezután megparancsolták a kocsisnak, hogy hajtasson be a városba. A püspököt, a ki eszméletét veszítette, a kórházba szállították. Állapota nagyon veszedelmes, mert az egyik golyó tüdejét furta keresztül, de az orvosok remélik, hogy megmenthetik életét. Azt hiszik, hogy a merénylők bányamunkások voltak, a kiket a püspök házából kilakoltattak.

— Véres kardpárbaj. *Cegléden*, mint onnan jelentik, súlyos feltételekkel kardpárbaj volt Schlosser dr. rendőrkapitány és Tálassy Aladár dr. ügyvéd között. A párbajra az adott okot, hogy Tálassy nem fogadta a rendőrkapitány köszönését. A lovagias mérkőzés végkimerülésre ment, Schlosser dr. nyolc centiméter hosszú csontig érő vágást kapott, amely után be kellett a párbajt fejezni.

— Tragédia a mozgóképen. *Newyorkból* jelentik nekünk: Egy kinematográfiai fólvetél köz-

ben nagy szerencsétlenség történt, a melynek egy *Brighton* nevű színész lett áldozata. A színésznek az volt a fóladata, hogy megmentsen egy asszonyt, aki a tóba esett, Brighton beleugrott a vízbe, de fejével belefurdott az iszapba és belefuladt. Több óra hosszáig tartott, a mig holttestét kihúzták. Ezalatt a kinematográfiai készülék folytonosan működött.

— A rendőrfőkapitány hivatalába. *Sarlot* Domokos rendőrfőkapitány karlsbadi kuráját befejezte, ma Aradra érkezett. Hivatalát hétfőn veszi át helyettesítőül Green Nándor főkapitánytól.

— Az erdélyi árvíz. Erdélyben egyre nő az árvízveszedelem, amely *Csik- és Háromszék-vármegyében* már annyi rémes katasztrófa okozott. Az esőzés egyre tart és dagasztja az amugy is túláradt folyókat. A legnagyobb a veszedelem Gyergyószentmiklóson, ahol egész utcák kerültek víz alá és némelyik házban egy méter magas a víz. Kovászna mellett megakadt a vasuti közlekedés, mert az egész pálya víz alatt áll. Nagyszében, Sepsiszentgyörgy és Marosvásárhely környékén az árvíz a termés legnagyobb részét tönkretette. A károk nagyságát eddig még meg sem állapíthatták, mert a veszedelem egyre terjed. A lakosság körében nagy a rémület.

— A gyilkos hűség. *Newyorkból* jelentik: Tegnap huszonhatan haltak meg napszúrás következtében. Ezen a héten a halottak száma összesen 234. Ma reggel eső volt és a levegő kissé lehűlt, de azért mégis több újabb halálesetet jelentettek. Eddig összesen ezerötven és nyolcezer kutya és macska hullott el.

— Tűz. Ma este fél tíz órakor a város északnyugati oldalán az eget óriási kiterjedésben pirosság borította el. A tűzoltóság figyelmessé lett a tűneményre és azt hitte, hogy a város határában tűz van. Kivonult teljes felszereléssel de utközben arról értesült, hogy *Varjas* község határában, a *Jakabffy* tanyán pusztít a tűz és azért visszatért laktanyájába.

— Újabb földrengés. *Nagyváradról* jelentik: Tegnap este a révi *Zichy* barlangban a nyaraló vendégek földrengést éreztek. Sérülés, vagy beomlás nem történt.

— Megőrült temetőőr. *Nagyváradról* jelentik: Bács Tógyer temetőőr ma megőrült, a sarkoszorukat letépte, a keresztet összetörte, a gyermekhullákat kiásta és közös sírba temette. A dühöngő embert a mentők segítségével sikerült ártalmatlanná tenni és elmekórházba szállítani.

— Emberi csontvázak egy vendéglő padlója alatt. Pár nappal ezelőtt részletesen meglrtuk, hogy a *kolozsvári Fehér Bárány* fogadónak, a föld színéről való elpusztulása, micsoda hajmeresztő, rettenetes titkokat hozott napvilágra. Eddig csak Eugen Sue a párisi kloaka világából merített regényei hemzsegték a pokolgápos és halálkaszás, súlyasztós fogadóktól. Most ime Kolozsváron realizódnak a hihetetlen, vértől és gyilkosságtól párolgó regények. A tegnap folytatott rombolás ismét egy rémes fejezetét tárta fel a szálloda, gazdag díszmunkások eltünéséről és lelketlen kifosztásáról beszélni sokat tudó falainak. Az egyik utcai szobában a padló alatt egy méternyira, egy már korhadásnak indult falában, egy emberi hulla csontmaradványait fedezték fel. A munkások, akik ez alkalommal már nem is utköztek meg a leleten, sőt egész természetesen vették, hogy minden szoba padlója alatt részük lesz egy-egy újabb hulla felfedezésben, értesítették az esetről a rendőrséget. Egy méteres ládában helyezték el a szerencsétlen ál-

dozatot a gyilkosok. Mivel egy darabban nem fért el a rövid koporsóban a hulla, lábait és fejét levágták a törzsről, karjait szépen egymásra fektették s hogy a hulla még titoktartóssabb legyen, teleöntötték mézszel a ládát. Az eddigi helyszíni vizsgálatnak ez volt az eredménye. A rendőrség felküldi az anthropologiai intézetbe a maradványokat tüzetes megvizsgálása végett. A hullák kilétének kinyomozásáról természetesen szó sem lehet. — Ki tudna számot adni a tizenöt-husz év előtt nyomtalanul eltűnt gazdag bojárok, marhakereskedőknek a Fehér Bányai falai között vergődő haláltusájáról.

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete, Aradon. E cég vásárol könyvtárakat és hangjegyeket. 2822

— Franciákkal legbiztosabb készítésére, házlag — a likőr aroma 1 üveg 80 fillér. Vojtek és Welsznál. 1450

SPORT.

+ Az Aradi Testgyakorlók Köre vasárnap délután tartja barátságos mérkőzését a vágóhid melletti sporttelepén a Szegedi Munkás Testedző Egyesület I. csapatával.

Elutazás előtt

óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatáson

„RADICAL“

molyirtó porral, kapható — 80, — 50 és 1 koronás dobozokban. Kizárólag.

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer-János-u. 2.

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségletét állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc-cremek, szárvizek, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben

Rozs 1911. októberre	9.31-9.32	9.31-9.32
Tengeri 1911. auguszt.	7.69-7.70	7.67-7.68
Tengeri 1911. május	7.16-7.17	7.08-7.09
Zab 1911. októberre	8.04-8.05	8.07-8.08

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Július 13.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.90
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.20
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	80.80
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	216.—
Tiszasab. és szegedi sorsjegy kölcsön	153.—
Oszt. járadék papírban	92.10
Oszt. járadék ezüstbe	94.90
Oszt. járadék aranyban	116.50
Oszt. koronajárdék 4 ⁰ / ₀	92.10
1880. évi osztrák államsorsjegy	159.—
Oszt. magyar bankrészvény	19.50
Magyar hitelbank-részvény	829.50
Oszt. hitelintézeti részvény	659.—
Oszt. magy.-államvasuti részvény	746.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi márka	117.40
London vista	240.22 ¹ / ₂
Páris vista	94.97 ¹ / ₂
20 márkás arany	28.48

A Temesvári Lloyd-Társulat.

ménymarkának hivatalos árjegyzéke.

Távirati módosítás.

(Árak 50 kilogrammonkénti koronás ártékben.)

1911. Jul. 13.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.40-10.45
76	10.45-10.50
77	10.55-10.60
78	10.60-10.70

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	10.30-10.35
Rozs	8.20-8.25
Arpa	7.90-8.00
Zab	8.80-8.80
Tengeri	7.90-7.95

Budapest-Kébányai sertéskereskedelem

— Jul. 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 350 kilogrammon felül súlyban 169-170 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 171-174 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéslemez: Jul. hó 9. napján volt készlet 28505 darab, Jul. 10. napján elfogyott 31 darab, Jul. 10. napján elkészített 215 darab, július 11 napjára maradt készlethez: 28321 darab. A készlet sertés ület irányzata kellemesebb.

Feladó szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Számoljon pénzével!

Olcsó az ami jó. Ez különösen szappanra vonatkozik. Mert egy csikknél sem játszik oly nagy szerepet a minőség mint enné.

Sunlight Szappan

gyorsan és alaposan tisztít, egyszerűen kíméli a legfinomabb szövédőket és a legkényesebb színeket.

Kettő darab 30 fillérért. Nyolczszögletű darab 16 fillérért.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1911. július 14-én pénteken

Itt először:

Vendrey Ferenc és Tapolczay Dezső a budapesti Vigszínház művészeinek felleptével:

A millió.

Bohózat 5 felvonásban. Irták: Beer Georges és Guillemaud. Mac. cel. Fordította: Molnar Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Michel	Deih Lajos	Tubise	Tapolczay D.
Francine	Zalay M.	Champaubert	Vass Jenő
Prosper	Beregi S. dr.	La Becetterie	Heltai Jenő
Beatrice	Harmath J.	Alfréd	Halmaj B.
Soprannelli	Várai Jenő	Huyspoot	K. Jászai L.
Crochard	Veneray F.	Orvos	Szabó L.

Kezdeté este 8 órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, pénteken 1911. július 14.

Csak felnőtteknek

1. Tontolint peche a szerelemben. Humoros. — 2. A díj-birkózó felesége. Dráma. — 3. Gyermekjátékok. Humoros. — 4. A kecskeméti földregés. — 5. Szép Dávid. Humoros. — 6. Kétféle szerelem.

Előadások d. n. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, pénteken 1911. július 14-én:

1. Mozgófénykép-társ. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apolló-színház állandó műsorozsma. — 2. A jó testvér. Dráma. — 3. Az öszszévert völegények. Nevettető kép. — 4. Kiotó és környéke. Remek természetutáni felvétel Japánból. — 5. A családi eréklye. Dráma. — 6. Hucklebein János fájós lábat. Bohózat. — 7. A kijátszott Dráma. — 8. Nauke tréfája. Kacagató.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Pályó ülésenként 1 kor. Zartszék 1 kor. I-ső hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

NYILTTÉR.*

Műhely áttelepítés!

Értesitem Arad város és vidéke közönségét, hogy

mérlegjavító és műlakatos műhelyemet

május 1-én Rákóczy-u. 80. sz. alól Zoltán-utca 6. sz. alá helyeztem át.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

Benkő József,

mérlegjavító és műlakatos. 2017

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

Távirati módosítás

Budapest, július 13

Amerika 1/4-el drágább. Jobb kínálat, vételkedv korlátolt. 12 ezer mm. 5-10 fillérrel olcsóbb.

As árak 50 kilókénti számlívra:

Déli aryat	3 óral aryat
------------	--------------

Buza 1911. októberre 11.32-11.33 11.31-11.32

Buza 1911. aprillsi 11.61-11.62 11.60-11.61

Maidt és Schrod

angol uri divat és fehérnemű, különlegességek-üzlete

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt árarktárunkat, hol a legdivatosabb átmeneti könnyű angol feistűket 40 koronától, valódi panama kalspok 11 koronától, eső gummi kabátok 30 koronától, la. Fehér és színes ingek 2.50 koronától stb. kapható nagy választékban. 2168

Szélid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765.

Világhírű amerikai és angol sandalcipők

óriási választékban, előnyös gyári áron árusít, csak

Kutányi J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

Permelezi javítások elvégzésére.

M. kir. szabadalmazott.

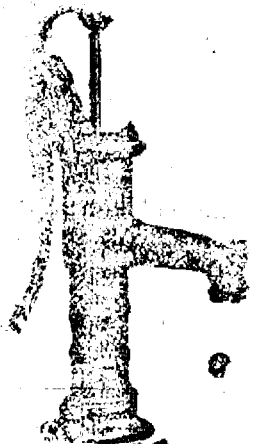
Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi-csővek legolcsóbb gyári árakon
A szivattyú hengerből a bortűrő cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyú nem romlik, és a bort nem ronthatja. A gépet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó-szelepekkel

györségeknél legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás, (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű, beállított gummirögzített kendercsővek a legolcsóbb árban.

és a legjobb minőségű, beállított gummirögzített kendercsővek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csővekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely más külföldi gyárban.

HÖNIG OTTÓ

M. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyúkészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek

TELEFON 438.

TELEFON 438.

Üzletáthelyezés.

Értesítem az igen tisztelt vevőimet és a n. é. közönséget, hogy

hal- és déligyümölcs-

üzletemet f. évi július hó 15-én a zsidó templomépület sarkára

helyezem át, — hol úgy hal, mint a déligyümölcs árak külön helyiségben lesznek elhelyezve.

Gyümölcs- és zöldségek a legolcsóbban kaphatók és rendelésre bárhova szállítom. Friss halak csak csütörtök délután és pénteken raktáron, más időre 36 órával előbb kérem a megrendelést. 2753

Szombaton üzletem zárva van. További szíves nértfogást kér

Breger I.

az „Orsoval halhoz“

Szabadság-tér 2.

TELEFON 615

TELEFON 615

NE FOGADJON EL MA-A-ÁST!

CSAK ORIAS
FEDÁK-
ÇIPIKREMET
30 FILLERÉRT

NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD-ASZTAL RAKTÁR ARADON.**ÉRTESÍTÉS!**

1124

Értesítem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy Aradon, a Boros Bení-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat

a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészíttem ki, úgy, hogy képes vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Állandó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, uri szobákban, szalonokban és irodákban szükségeltető butorokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szíves nértfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.**Molyok ellen**

Óva látunk minden házi asszonyt,
H ne mulassza el H

ruhái, bundái, szőnyegjei

s egyéb ruhaneműi eltevésénél
az évek óta legbiztosabban bevált

moly-pusztítónkat

használni, mely egyedül nálunk
H kapható H

Vojtek és Weisz

Arad.

Ajánljuk továbbá

Rovarporainkat

Terpentin szesz

Naphtalin

Patsouli levél

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők.

Zálogházból

Értéktel arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és el-
u Farkas Streiber
Arad, Tőkölly-tér 1. 3974

Eladó

70 hektóliter 5 éves 6-bor Aradán
Sofronnál Világoson. 2736

Gatonaszakmában járatos

pénztárnok-könyvelő medgyesegyházaigabona bevásárló telepemen alkalmazást nyerhet. Ajánlatok Nemes Géza céghez Arad, intézendők. 3027

Jó házból való fiúk 3090

tanulóknak azonnal felvétetnek. Kovács Gusztáv fűszer- és csemege kereskedésében, Erzsébet-u. 13. sz.

Enyveshát vállalathoz

8 napon belül társ kerestetik egy 88 ezer lakosu városban. Erdélyi, Deák Ferenc-utca 36. 3083

Naponta friss tea-vaj

5-10 kgr.-mos csomagban. Kilo-grammonként 2-60 kor. Reisenbüchler vajmester Szapáryliget. 3100

Kiadó

Déznán, nyaralók részére Menyháza fürdőhöz közel, vasútállomás mellett 2 külön bejáratu butorozott szoba esetleg konyha is. — Bővebbet Nemes Lajos Dézna. 3095

Az aradi határban

850 holdnyi kitűnő gabona azonnali csépléséhez jó gépet keresek. Ajánlatok Werner Miksa Sofronya címre intézendők. 3103

A világhírű amerikai

"Vera" cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerkeszthetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Süster köpenyegek

18 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kapható Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 1941

1 doboz 100 drb.

levélpapír 1 korona. Amerikai töltő tollszár 1 kor. Gyümölcs szalvetta 100 drb. 1 kor. Salicillal telített valódi pergament papír kapható Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadságtér 1. sz. 2551

**Elegáns
bérautók**

turára, napra, órára Szabadságtér
17. sz. Telefon 816. 2723

Egy garcon lakás

két szobából álló, aug. 1-re kiadó
Nádor-u. 14. szám alatt. 3010

Szünetel

gyors-, gépirási és könyvelési tanfolyamot nyitok f. hó 15-én. Tan-
díj a jelentkezők számára képest a legmérsékeltebb. Gépirás az összes rendszereken, a nap bármely szakában, míg a gyorsírás és könyvelés tanóráit a jelentkezők állapítják meg. Jelentkezni csak személyesen lehet. Ziffer Sándor Arad, Forray-utcában. Díjtalan állás-közvetítés. 3033

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtá-
rakat. Ingusz I. és Fia könyvke-
reskedése Arad, Andrassy-tér 16.
Monarch Irógép. Képviselőből viz-
szamaradt teljesen új 650 K he-
lyett 500 korona. 555

Ügyes kárpitos

ajánlkozik e szakmába bármily
kárpitos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, ugy saját műhely-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelémelés
nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-
utca 32. sz. 2237

5-6 szobás lakást

keresek ügyvédi irodának nov. 1-re,
esetleg hamarabb Dr. Bedő Árpád
Luther-tér 1. 3102

Ügyes szakácsnő

és csinos szobaleány kerestetik.
Bővebbet Weisz Leó könyvkeres-
kedésében. Minorita-palota. 3109

Egy öt szobás utcai

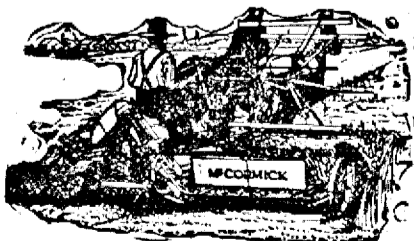
kényelmes ur lakás,
minden mellékhelyiség-
gel, augusztus 1-re ki-
adó. Petőfi-u. 10. 3104

2 szép utcai szoba

augusztus 1-re esetleg azonnal
kiadó Rákóczi-utca 7. sz. 3107

Kovács Soma és Társa, Arad

Szállít azonnal legjobbnak elismert Mc. Cor-
mick gyártmányu fűkaszálót, lógereblyét, kéve-
kötő aratógépet, tárcsás boronát.

Motorok, gőzgépek, kutak, fecskendők, szer-
számok, gépfelszerelések, permetezők szől-
lészeti gépek. 6751

Egy kereskedő segéd

vegyesszakmában jártast keres
Reisz József Simánd. 3090

Kiadó 2 szobás lakás

minden hozzátartozóval augusztus
1-re. Perényi-u. 4. sz. 3043

Alkalmi vétel

alig használt salon berendezés,
valamint uri és vendégszoba bu-
torok elköltözés végett legolcsóbb
ár mellett kaphatók. Tudakozni
Rubinstein Mór szállitónál. 2867

**Nadrágszoknyás női zenekar
a Városligeti vendéglőben.**

A városligeti vendéglőben az
országszerte ismert híres nadrág-
szoknyás

szalon női zenekar

Andreó Argényi József karmester
vezetése mellett vasárnap délután
fél 3 órától 3112

hangversenyez.

Számos látogatásért esedezik
Németh Ignác, vendéglős.
Szabad bemenet.

14549—1911. kh. sz.

Hirdetmény.

Braun Gusztáv asztalos mester
aradi lakos Deák Ferenc-u. 8. sz.
a. telkén mechanikai berendezésü
asztalos műhely felállítására telep-
engedély iránt folyamodván, az
1884. évi XVII. t. c. 27. §-a értelmében a telep helyszin tárgyalá-
sára határidőül folyó évi július hó
25-én d. e. 8 órájára kitűzetik, a
melyre az érdekeltek ez uton is
meghivatnak. 3110
Arad, 1911. évi július hó 11.
Green Nándor, s. k.
b. főkapitány.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítai berendezéseket
csillárokkal

együtt kedvező ártólai feltételek
:: mellett szerel és szállit :: 1789

KOCH DÁNIEL

villamoscsengő és telefonberendezési vállalato
Arad, Deák Ferencz-u. 42.

**Csillárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban****Diamant-nál**

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban).

Építetők figyelmébe!**Csobán Tivadar**

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az
építetők közönséget, hogy az épi-
tészeti téren mindennemű mun-
kátokat, ugymint:

tervezéseket, új építkezést,
régii épületek átalakítását
ugy helyben, mint vidéken a leg-
jutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,
2631 építész.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-
szükségletét beszerezné
felkeresni vételkény- 2432
:: szer nélkül ::

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát,
tört aranyat vagy más
tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 6.
Uj leányiskola-épület.

Gondoljatok jövőtökre. Szükség ellen az
ember önmagát és hozzátartozóit ugy óv-
hatja meg kétségtelenül legjobban, ha a

„Bios“

Temesvári Kölcsönös-segítő
Szövetkezet

biztosítási kötvényelt megveszi. — Min-
denki biztosíthat itt magának tíz korona
egyszeri beiratási díj, tizenkét korona évi
tagsági díj, továbbá két korona esztendőn-
kénti elhalálozási járulék fejében már
egy évi tagság után: halálesetre két-
ezer koronát, három évi tagság után:
keresetképtelenség esetén ötven ko-
rona havi segélyt, harminc évi ta-
gság után hatszáz korona évi járadé-
kot. Csekély havi járulék ellen mindenki
biztosíthat leányának kétezer korona
hozományt, fiának kétezer korona
önállósítási támogatást. Ha a gyermek
gondozója három évi tagság után meg-
hal, megszűnnek a további befizetések és
a leány 15-ik, a fiu 15-ik életévéig 30
korona járadékot kap, továbbá há-
zaság illetve nagykorúság idején a teljes
hozományt és önállósítási támogatást. Az
intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja.
Az eddig biztosított összeg husz millióra
rug. Az állampénztárban 200.000 korona
biztosítási alap van elhelyezve.
Felvilágosítással és prospektussal szí-
vesen szolgál: Vezérúgynöki irodája Arad,
2751 Vezérúgynök:

Kökényessy J. Károly,
Weitzer János-utca 13. sz.
Ügyes és megbízható urak, mint üzletszer-
zők kerestetnek fentli cím alatt.